

L'HOSPITALITAT DEL REFUGIAT ✕ CUIDAR I ACOMPANYAR LES PERSONES GRANS
CALIU: L'HOME NO VIU NOMÉS DE PA ■■ RAMON LLULL: FOLL D'AMOR

ACCIÓ,
FE I
INSPIRACIÓ

Salillum

5€

ACO
ACCIÓ
CATÒLICA
OBRERA

03
/ primavera2m16

JOSEP FONTANA:

"CAL RECUPERAR LA
IMPORTÀNCIA DE LES
LLUITES SOCIALS"

**¡EH!
¿VENIU DE PROVAR
SORT A EUROPA?
¿COM US HA ANAT?**

**BÉ, BÉ.
ENS HAN REGALAT
AQUESTES ARMILLES
SALVAVIDES.**

N. 3 PRIMAVERA 2016 5€
ACCIÓ, FE I INSPIRACIÓ

Salillum és una publicació semestral d'Acció Catòlica Obrera que informa sobre temes vinculats amb l'Església de Jesús i el món del treball i que es distribueix entre la militància, simpatitzants i subscriptors. L'opinió d'ACO la trobareu a l'editorial, la resta d'opinions seran responsabilitat de les persones entrevistades o autors dels articles.

Editor: Acció Catòlica Obrera.
C/ Tapioles, 10. 08005 Barcelona.
T. 93 505 86 86. www.acocat.org.

Consell de redacció: Joan Francesc Cánovas, Quim Cervera, Ton Clapés, Montse Forcadell, Joan Andreu Parra, Àngela Rodríguez, Cèlia Santiago.

Consell editorial: Fina Faidella, Josep Pascual, Mercè Solé, Xavier Such.

Col·laboradors: Juana Martín, Josep Jiménez Montejo, Josep M. Jubany, Miryam Pérez, José Luis Pinilla, Josepa Pont, Neus Rodríguez, Francesc Tous.

Rúbrica: Pablo d'Ors.

Fotografia contraportada:
Joan Guerrero.

Fotografies:
Joan Guerrero, Joan Andreu Parra.

Il·lustració: Natxy Flores.

Correcció lingüística i traducció:
Helena Antó, Ignasi del Blanco, Josep Pascual, Ramon Porti, Conxi Yuste.

Disseny original: David González.

Maquetació: Enric Vidal.

Impressió: Cevagraf, sccl

Dipòsit legal: B1782-2015

ISSN: 2385-5762

ACCIÓ CATÒLICA OBRERA
C/ Tapioles, 10 08005 Barcelona
T 93 505 86 86 www.acocat.org

Accions alliberadores i transformadores

A l' tercer número de *Salillum* hem volgut mostrar diverses llavors de transformació, que s'empelein en la prioritat de curs de l'ACO *Passem de la indignació a l'acció transformadora*. Ho fem acompanyats de veterans que, amb la sàvia perspectiva que dóna el temps, ens recorden que ens cal "tornar a recuperar la importància de les lluites socials", com fa el professor Josep Fontana a l'entrevista que hem tingut l'honor de poder-li fer.

Alliberament i transformació podem trobar en una modesta iniciativa de Carabanchel, que impulsen unes quantes famílies per avançar en un nou model d'escola guiada pels principis de la pedagogia activa. O en la cooperativa Biciclot, que aposta per un mitjà de transport sostenible a les grans ciutats i per la formació en l'ús de l'espai públic. O en un arxiprestat que s'arremanga i implica tot un barri en una acció de misericòrdia, com la de donar menjar i estar al costat del qui té fam i està sol.

També prestem atenció especial a la situació dels refugiats. Germanes i germans que es veuen obligats a abandonar el seu país per situacions de violència (bèl·lica o econòmica) i que ens qüestionen i incomoden. A l'ACO continuem insistint en la necessitat de formar-nos i de buscar fonts d'informació, a més de les oficialistes, que ens ajudin a anar a les causes dels conflictes per transformar-los en la mesura de les nostres possibilitats.

"La globalització actual, amb tots els seus pecats, greus, té com a contrapartida la virtut de fer que avui, com mai, la humanitat se senti *una*. Estem descobrint, per necessitat, que naveguem en el mateix vaixell (...) Com que ara ens trobem tots amb tots, hem d'optar o per xocar els uns contra els altres, en la intolerància i en l'agressió, o per abraçar-nos en la comprensió i en la complementarietat. Els murs, les tanques, les lleis d'intolerància no són una solució humana."

Són paraules profètiques de Pere Casaldàliga, que va pronunciar el 2006 en el discurs d'agraïment pel Premi Internacional Catalunya. El bisbe emèrit de São Félix do Araguaia, malgrat tot, creu en la humanitat i que "humanitzar-la és la missió de tots, de totes, de cadascun i cadascuna de nosaltres." A aquesta tasca ens continua cridant el Crist. ■

La redacció d'aquest número s'ha tancat el 25 d'abril de 2016.

Ets lliure de compartir i adaptar els continguts de *Salillum* (llevat que indiquem el contrari) indicant l'autor i la procedència i distribuint-lo amb una llicència igual que aquesta. No es permet un ús comercial de l'obra original ni de les possibles obres derivades. Llicència de Creative Commons Reconeixement - No Comercial - Compartir Igual (by-nc-sa).

creative commons

CUIDAR I ACOMPANYAR ELS SENTIMENTS DE LES PERSONES GRANS

Per Àngela Rodríguez | Imatges Amics de la Gent Gran i Martí Gelabert.

És un fet que la població s'està envellint i, en conseqüència, veurem com progressivament cada cop hi haurà més gent gran que necessitarà atencions i cures. Són moltes les qüestions a respondre davant d'aquesta situació: Com es pot garantir una atenció millor a les persones grans? Quines necessitats bàsiques han de tenir cobertes? Quina atenció necessita la persona gran en funció del seu grau d'autonomia o de dependència?

Segons Rosa Acebal, que va ser directora tècnica de la Fundació Pere Relats, "l'òptim seria que la persona es mantingués a casa, dintre de l'entorn més proper en què ha fet la seva vida, amb els mitjans que fossin necessaris per tenir qualitat de vida; però no és fàcil, ja que caldria disposar de més recursos per garantir una atenció domiciliària més potent, com a Suècia o al País Basc". I afegeix: "Una residència és un entorn molt dur, tant si la persona és conscient com si

Rosa Acebal: "L'atenció del dia a dia és la que té més càrrega física i psicològica"

té una demència. Allà només et pots emportar un trosset dels teus records”. En aquesta opinió també coincideix el consultor gerontològic Quico Mañós, responsable de l'empresa Zotikos, que assenyala que “en una família sana i amb una situació més o menys normalitzada, el primer és preservar l'autonomia de la persona mentre aquesta pugui decidir. Hem de preguntar a la persona què vol i, per norma general, primer s'utilitza la teleassistència, a continuació l'atenció domiciliària, després es passa a un altre estadi com el centre de dia i ja l'últim recurs és la residència”.

Un centre de dia constituïria una opció intermèdia, en funció

del grau de dependència de la persona gran. “La persona pot estar a casa i sortir a passejar de tant en tant amb algú que l'acompanyi, però si a més a més es troba en un estadi de deteriorament cognitiu que necessita algun tipus d'estímul a partir de tallers de memòria, de música, etc., un centre de dia és un bon recurs”, conclou Rosa Acebal. I si no hi ha més remei que triar una residència, potser és millor per a la persona que sigui al seu barri o en un entorn proper que no pas als afores. “Si la persona pot connectar amb l'entorn on ha viscut o amb els espais que ha tingut com a referència, perd menys”, subratlla Rosa Acebal. “Potser la residència a la ciutat no serà tan maca com si es marxa al

camp, però la persona no se sent tan desarrelada si pot sortir a passejar per indrets més familiars”.

////////////////////////////////////

Quico Mañós, Zotikos: “Els auxiliars del sector gerontològic són professionals d'acompanyar en el sentiment, però en vida”

Les relacions que es poden crear en els diferents entorns són molt diferents. Quan s'opta per una residència “és la persona gran la que ha hagut de fer un pas per anar cap a un lloc que no és el seu espai de vida natural, però ho acaba sent”, afirma Quico Mañós. I afegeix: “Una persona gran que entra en una residència dorm amb una altra persona que ni ha conegut ni coneix ni havia pensat mai que estaria dormint a la mateixa habitació. La relació assistencial és diferent a la que hi pot haver en un espai on ha viscut tota la vida. És més llunyana, perquè l'entorn no ho permet”. Ara bé, destaca que “estem en mans de bons professionals. Fins i tot les residències tenen un sentit i no es poden demonitzar, ja que hi ha persones que tenen més qualitat de vida a la residència que a casa, depenent de la seva situació”.

Vincles afectius

Les relacions entre les persones grans i els professionals que en tenen cura també depenen ▶

Amics de la Gent Gran, a banda de les parelles d'amistat amb voluntaris, també organitza tallers, activitats i estades d'una setmana a l'estiu (Foto Amics de la Gent Gran)

► molt de l'entorn. Ja sigui en una residència, en un centre de dia o amb unes hores d'assistència a domicili, es poden arribar a crear vincles afectius. Maria Martínez, sòcia de la cooperativa Sempra, posteriorment fusionada amb Suara, destaca que la treballadora “pot implicar-se molt pels objectius i tasques marcades en situacions de soledat, conflictives o de dependència, i per això és important que se senti part d'un equip amb altres professionals on pugui revisar, coordinar, fer un seguiment i detectar si s'estan complint o no els límits de la seva professió”.

Quan la persona rep atenció a domicili, “el professional entra en un àmbit on ha de prevaldre amb més força la intimitat de la persona, hi ha molta més complicitat, i les relacions són més individualitzades i personalitzades, més pròximes”, assegura Quico Mañós. A les residències i centres de dia també s'han de cuidar algunes actituds. “Sempre hi ha rutines o ficades de pota, com quan un auxiliar agafa una persona i diu als seus companys: ‘M'enduc aquesta al bany’, com si fos una cosa”. Rosa Acebal també destaca que “en molts casos pots tractar persones amb demències i penses que no s'adonen del que passa al seu voltant, però el respecte s'ha de mantenir i s'ha de preservar la seva intimitat. Per exemple, mentre fas la higiene d'algú, no acompanya molt deixar la porta oberta o parlar del que has fet el cap de setmana”. En aquest sentit, Maria Martínez recomana el documental *Me llamo Carmen*, realitzat per la residència El Buen Samaritano de Màlaga, sobre com volen ser cuidades les persones grans. Entre d'altres coses s'hi diu: “No em tutegis, si encara no ens coneixem prou;

no em parlis amb diminutius; pregunta'm com vull que em diguis; no em cridis per sistema o parlis de mi davant meu com si jo no hi fos; si has de corregir-me en alguna cosa, sigues prudent, fes-ho en un indret apartat i digues-m'ho només a mi, i sobretot deixa que faci tot el que pugui per mi mateix”.

Detalls que donen dignitat

Tot i que els darrers anys s'han introduït sistemes de treballar més nous i d'atenció a partir de l'anàlisi i l'observació del dia a dia de la persona per part dels tècnics, hi ha detalls que s'han de tenir en compte. “De vegades vas amb presses, mirant que estigui tot preparat, i potser no penses a dir *bon dia!*”, explica Rosa Acebal. “Has d'intentar que el tracte sigui com més individualitzat millor i si a una dona li agrada pintar-se, mantenir-ho, perquè són detalls que donen dignitat. No s'ha de tractar les persones com a objectes ni tampoc com a nens”, conclou.

El consultor Quico Mañós defineix els auxiliars del sector com uns professionals d'acompanyar en el sentiment, no tant perquè la seva tasca s'associï amb la mort, sinó perquè “treballen amb les pors, la satisfacció, la inseguretat..., són professionals d'acompanyar molts sentiments de les persones grans però en vida; en realitat, són professionals de la dignitat de la persona”. El responsable de Zotikos posa un exemple pràctic: “Un mecànic, per molta brillantor que doni a una bugia o li faci saltar una guspira, no en traurà cap sentiment de la bugia. En canvi, aquests són professionals de la dignificació de la persona, no són només

uns *rentaculs*, sinó que donen seguretat a les persones i treballen amb la seva vulnerabilitat i fragilitat”.

////////////////////////////////////

**Maria Martínez,
sòcia de Suara:
“Són tasques
en situacions
de soledat,
conflictives o de
dependència,
i per això és
important
poder revisar en
equip si s'estan
complint o no
els límits de la
seva professió”**

La feina d'un professional gerocultor és molt vocacional, però alhora també resulta “molt dura i molt poc reconeguda, malgrat que l'atenció del dia a dia és la que té més càrrega física i psicològica”, apunta Rosa Acebal. Malgrat la formació i l'atenció que es necessiten, es produeixen molts casos de precarietat laboral entre els treballadors i treballadores que s'hi dediquen. Segons Rosa Acebal, “hi ha cuidadores a domicili que, malgrat que comptin amb molts anys d'experiència, no estan assegurades per la totalitat de les hores treballades i han d'empalmar un servei amb un altre per treure's un sou mínimament digne o recórrer molts quilòmetres”. Quico

////////////////////////////////////
Albert Quiles,
Amics de la Gent
Gran: "L'amistat
és el millor
antídot contra
la soledat no
volguda"

Albert Quiles, d'Amics de la Gent Gran, assegura que "la gent gran, si se sent escoltada, s'estimula, i això té un efecte directe en la seva salut" (Foto Martí Gelabert)

- ▶ Mañós subratlla que “s’ha fet un esforç interessant pel que fa a la dignificació dels serveis, però també hi ha empreses que obliguen els professionals a treballar 12 hores diàries. Ara bé, la Inspecció cada vegada vigila més com s’organitzen els horaris i els recursos”. Maria Martínez creu que “es donen condicions diferents depenent d’on s’estigui treballant, però és important que la treballadora senti el reconeixement de la seva intervenció respectant-se-li els drets laborals i formant part d’un projecte”.

Les flors abans que el pa

Sense arribar als casos més extrems, el cert és que la soledat és un risc que poden viure moltes persones grans, al marge que necessitin o no assistència en un centre especialitzat. Es poden donar moltes circumstàncies, com ara persones que s’han quedat sense família ni amics, o que la seva família se’n desentén o es troba lluny o, tot i tenir familiars, aquests no se’n poden ocupar o, per molta cura que en tinguin, no els poden acompanyar en tot moment i, en conseqüència, passen molt de temps sols. Precisament, per combatre el fenomen de la soledat no volguda es va crear ara fa gairebé 30 anys Amics de la Gent Gran, una entitat amb un lema molt clar: “Les flors abans que el pa”. El gerent d’Amics de la Gent Gran, Albert Quiles, explica el significat d’aquest lema: “La part emocional o sentimental de la persona gran té tanta importància o més que la part assistencial. Sovint se li garanteixen els drets bàsics (menjar, dormir, higiene...), però la seva socialització es perd, perquè patir la soledat et fa perdre el sentit en la vida”.

Quiles remarca que “no podem canviar la mort o la malaltia, però la persona pot passar per això de la mà d’un amic o amiga. L’amistat és el millor antídote contra la soledat no volguda”.

Amics de la Gent Gran s’ha implantat ja a onze municipis de Catalunya i compta amb més d’un miler de voluntaris, homes i dones. Un 80% de la seva acció té lloc als domicilis de les persones grans, però ara també entre un 15 i un 20% de les seves visites són a residències. La mitjana d’edat de les persones que acompanyen se situa al voltant dels 85 anys, el que ells anomenen la quarta edat. Segons Albert Quiles, “aquest és un col·lectiu molt vulnerable i molt silenciats i té molta necessitat de compartir”.

**Quico Mañós,
Zotikos:**
“L’autonomia
de les persones
grans s’ha de
preservar mentre
puguin decidir”

El voluntari visita una persona gran una vegada a la setmana per viure una relació d’amistat, però per a les persones grans les visites representen molt més que un parell d’hores. Sovint pensen en els preparatius de cara a la visita del voluntari i els efectes poden durar fins i tot dies després. “Donen per a molt un matí o una tarda!”, diu Quiles, que aclareix que “les parelles d’amistat poden quedar per berenar, compartir una afició, i

fer activitats tan naturals com passejar, escoltar música o anar al cinema, si s’animen i no tenen greus problemes de mobilitat o de malaltia”. El voluntari és un amic o amiga “que t’acompanya i no et jutja”. L’entitat també organitza tallers, activitats i estades d’una setmana a l’estiu. El gerent d’Amics de la Gent Gran té molt clar que “moltes persones grans que no sortien de casa des de feia temps i que directament volien morir-se, ara tornen a tenir ganes de fer coses, els ha retornat la il·lusió i tenen el desig de seguir aprenent i fent coses”. Ara bé, l’entitat té molt clar que el seu paper és complementari: “No substituïm metges ni infermeres, ni substituïm les teràpies ni les famílies, només intentem donar suport; però sí que és cert que la gent gran, si se sent escoltada, s’estimula. No fem miracles, però la persona es troba molt més acompanyada i això té un efecte directe en la seva salut”.■

EL BON CONTEMPLATIU

Per Pablo d'Ors

Hereus d'una visió moral i social, la nostra lectura de la paràbola del bon samarità (Lc. 10, 25-37) segurament no ha sabut captar la riquesa d'aquest text, tan emblemàtic per a la nostra cultura. La meva tesi és que el bon samarità és, en essència, un bon contemplatiu. Explicaré per què.

La primera virtut que té és la capacitat per a veure el malferit. Veure el que passa és el primer pas sense el qual no se'n podria fer cap més. ¿Per què no veiem el que passa? Perquè només ens veiem a nosaltres mateixos. I ¿per què només ens veiem a nosaltres mateixos? Perquè vivim sota una forta pressió de rendiment. Ens han ensenyat que som i valem en tant que produïm i posseïm. Per això ens pressionen i ens pressionem per produir i per tenir.

El bon contemplatiu és el qui purifica ulls, orelles i cor per veure, oir i sentir el clamor de la realitat. Una oració contemplativa que no ajudi a veure el món no és contemplació de debò. L'oració no et treu del món, t'hi porta. Meditar suposa una purificació de la mirada, de l'oïda i del cor. ¿Veus els malferits que hi ha al teu voltant?, aquesta és la gran pregunta.

La segona virtut del bon samarità és que s'adona que el malferit no és un altre, sinó un mateix. El bon contemplatiu ha fet l'experiència de la unitat. De la unitat amb l'altre, amb qualsevol altre i, per això, de la unitat amb un mateix i amb Déu. Sense l'experiència

d'haver sentit el destí dels altres com a propi no es pot parlar de veritable contemplació.

La tercera virtut del samarità és que tracta el malferit com li hauria agradat que el tractessin a ell. Per fer-ho, aconsegueix una cosa molt difícil: deixa el que havia de fer i permet que un imprevist li canviï el seu programa. Canvia el seu programa, sí, però no el seu projecte vital, ja que un cop deixat el malferit en mans de qui en tingui cura reprendrà el seu propi camí.

No cal dir que aquest home, com el levita i el sacerdot que el van precedir en el camí i que no es van aturar, estava sotmès a una forta pressió de rendiment. És presumible. Però el samarità va ser capaç de deixar de banda la pressió i d'atendre el present. Aquesta és l'actitud contemplativa per excel·lència.

La quarta virtut del bon samarità és que no solament cura i embena les ferides de l'home que ha trobat, sinó que el deixa en lloc segur perquè, mentre ell fos fora, algú el cuidés. No se'n desentén, sinó que comparteix la preocupació i estén la compassió. Sembla en d'altres la missió d'ajudar.

Aquest fragment evangèlic, com qualsevol altre, pot llegir-se com una paràbola de la consciència. El testimoni que apareix en el silenci de la nostra meditació (no aquest petit jo amb qui primerament xerrem, sinó aquest testimoni profund que apunta quan les

aigües de la dispersió s'han aquietat), aquest testimoni... iés el malferit! El meravellós, l'increïble és que el testimoni de la nostra consciència... iés vulnerable! La vulnerabilitat és la nostra força, aquest és el misteri. Només en un cor de carn, no en un de pedra, hi pot bategar la Vida, necessàriament fràgil. Només la carn, feble i vulnerable, és el petit i gran escenari de l'eternitat. ■

Pablo d'Ors (Madrid, 1963) prové d'una família d'artistes i és nét de l'assagista i crític d'art Eugeni d'Ors. Ordenat sacerdot el 1991 és destinat a Hondures. De tornada a Espanya, compagina el treball pastoral amb la tasca docent. És conseller del Pontifici Consell de la Cultura per designació expressa del papa Francesc.

ENTREVISTA

AL PROFESSOR

JOSEP FONTANA

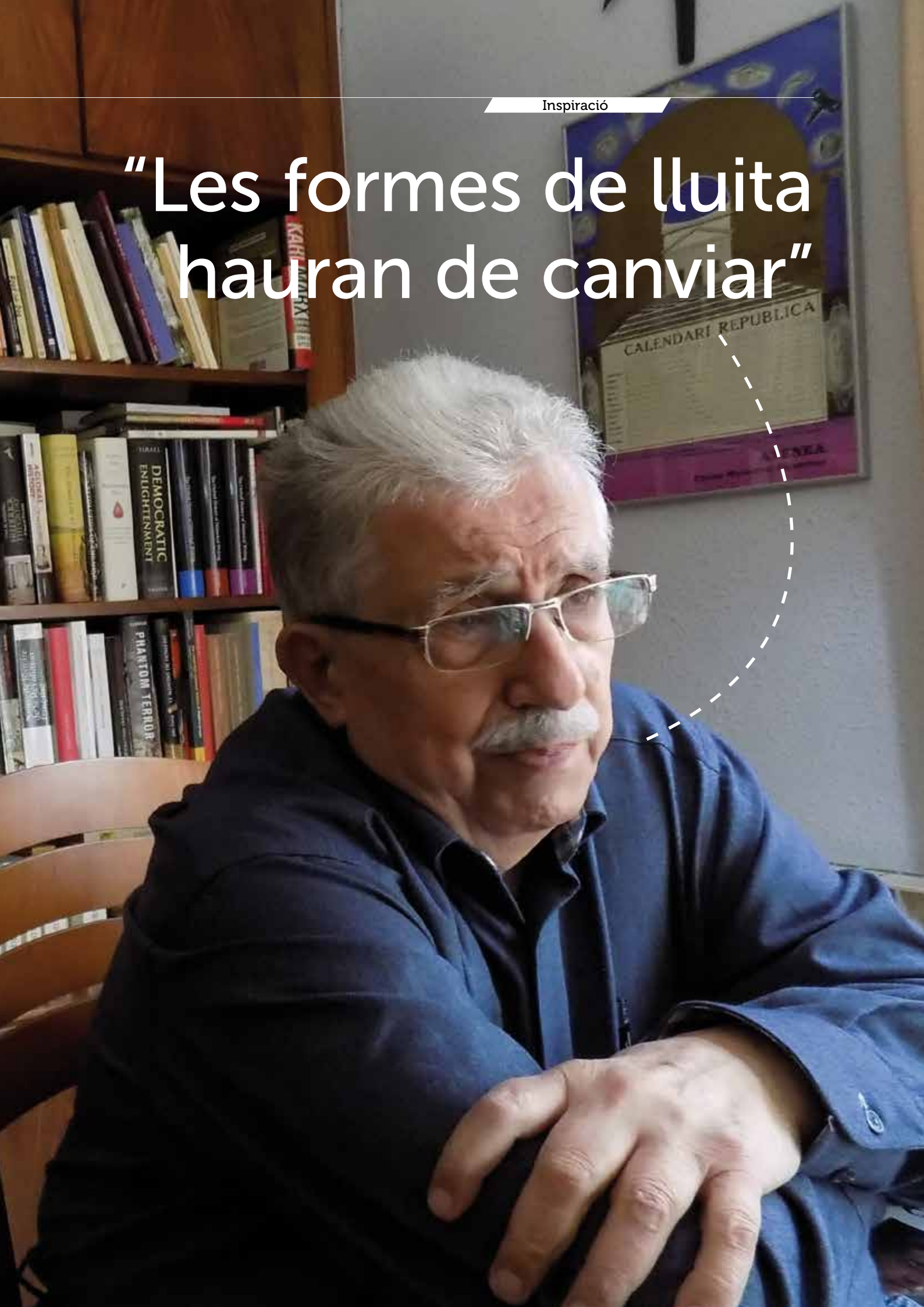
Per Quim Cervera
Fotos: Joan Andreu Parra

Josep Fontana i Lázaro (Barcelona, 1931) vacestudiar filosofia i lletres, i s'especialitzà en història, a la Universitat de Barcelona, on es va llicenciar el 1956. Posteriorment s'hi doctorà el 1970. Alumne de Jaume Vicens Vives i Ferran Soldevila, ha desenvolupat principalment la recerca al voltant de la història econòmica i la història espanyola del segle xx; també cha rebut influències de Pierre Vilar, Antonio Gramsci i Walter Benjamin.

Fundador i director durant deu anys de l'Institut Universitari d'Història Jaume Vicens Vives, de la Universitat Pompeu Fabra, ha estat també lector de la Universitat de Liverpool i professor de la Universitat de València i de la de Barcelona.

L'any 2006 fou guardonat amb la Creu de Sant Jordi i el 2007 amb el primer Premi Nacional a la Trajectòria Professional i Artística, concedits per la Generalitat de Catalunya.

“Les formes de lluita hauran de canviar”

► Ens trobem a casa seva, al barri obrer i popular, ple d'història barcelonina, del Poble-sec. Una casa amb llibres que omplen les parets i sembla que s'abalancin damunt teu per abocar-te els seus coneixements (tant de bo!). Ens diu que encara en tenia més, de llibres, i que els ha cedit a la Universitat Pompeu Fabra. Ara, jubilat, continua analitzant, lúcida, la nostra història passada i recent, actiu allà on el demanen, amb el cap ben despert i amb ganes de seguir fent un bon servei. Ens atén, acollidor, al menjador, acolorit per unes orquídes de les quals té cura amb molt d'afecte, on entra una intensa llum del sol.

Us heu referit al fet que “la desigualtat està experimentant un augment incontrolable a les nostres societats”. Què es podria fer per corregir-ho des de l'àmbit comunitari/civil i l'àmbit institucional?

La desigualtat és un fet molt important davant del qual hi ha reaccions arreu. Avui dia està arribant al límit. Per exemple, la diferència en l'esperança de vida entre els “rics” i els “pobres” està creixent i això és difícilment superable.

Les raons que afavoreixen la desigualtat són de tipus polític. Les grans empreses i les grans fortunes evadeixen impostos massivament. L'Estat té menys recursos per als serveis socials. S'erosiona l'actuació dels sindicats. Es fan reformes laborals amb les conseqüències de treball irregular, treball “pobre”, i amb la indefensió de les capes treballadores, i al final els pobres esdevenen més pobres.

Hi ha dues solucions. Una: es podrien corregir aquestes tendències amb una actuació

política; però, de moment, no hi ha forma de govern previsible que ho pugui fer. L'altra: la revolta social, que a curt i mitjà termini no sembla previsible.

Les raons que afavoreixen la desigualtat són de tipus polític

Heu afirmat que ha arribat el final “de l'edil·li igualitari del segle xx” i considereu desmuntada “la vella història del progrés ininterromput en què el creixement hauria beneficiat a tots, transformada en la d'un procés que s'hauria fonamentat en la violència i en la desigualtat”. ¿Com veieu l'acció política com a factor de redistribució de la riquesa i garantia de la solidaritat social, en un context de segrest de la política “en mans dels interessos empresarials”?

L'ideal després de la Segona Guerra Mundial i fins als anys 70 va ser l'estat del benestar, i ara anem en sentit contrari. Des dels anys 80 i 90, i més a partir de la crisi del 2008, els salaris han anat baixant i l'estat del benestar s'ha anat erosionant.

Havíem cregut en el progrés indefinit. Ara estem en un retrocés, el que en diuen “la nova normalitat”. Ens podem preguntar, ¿aquest estancament obeeix a raons insuperables, a condicions “naturals” o bé se situa dins unes lleis vigents en unes condicions socials fixades?

Això és una estratègia planificada del gran capital?

El capital procura augmentar els seus beneficis en una mirada molt immediatista. Els grans empresaris tenen una perspectiva històrica de quatre o cinc anys i actuen econòmicament a curt termini, no apunten més enllà en estratègies planificades i, per tant, segueixen fent el mateix, malbaratant els recursos naturals.

En el vostre llibre *La formació d'una identitat* sembla que hi apareixen algunes constants històriques de Catalunya. Quines creieu que són aquestes tendències que es van repetint?

Més que constants, en la història el que hi ha són els efectes de l'acumulació d'una herència, d'un llegat, i cada generació nova la rep de les anteriors. Les coses poden canviar. La pròpia evolució de la societat estableix els caràcters actuals. Si observem una llarga evolució podem veure trets propis fruit d'una herència, en la història de Catalunya, no constants, com per exemple, les formes polítiques pròpies fins al segle XVIII de llibertats i de participació, o com el fet que a Catalunya s'enceta el procés d'industrialització i té com a efecte que és aquí on, dins l'Estat espanyol, primer trobem els sindicats moderns (ja el 1846).

Sembla que sovint a la història de Catalunya dels segles XIX i XX (i potser abans), el procés d'emancipació social i el d'emancipació nacional s'han connectat, i a vegades s'han “frenat” mútuament. Ho veieu així? I, actualment, com veieu la vinculació d'aquests dos processos?

El problema es produeix quan hi ha una contradicció entre les aspiracions polítiques de

El mestre Josep Fontana va acabar recordant que el servei de l'historiador és ajudar a pensar per, entre tots, obrir camins de futur per a la gent. Ell es manté fidel en aquest servei.

la majoria i els interessos de les classes dominants. Ho vam veure el 1936, quan van donar suport a Franco contra la Catalunya autònoma. I ara, quan, mentre una bona part de la societat catalana parla d'independència, les dues institucions financeres més importants del país aprofiten la crisi que se n'ha endut la major part de les caixes d'estalvi espanyoles per expandir-se Espanya endins, la qual cosa vol dir que la independència seria contrària als seus interessos.

////////////////////////////////////

El vell esquema que contraposava fabricants i treballadors ha canviat. Tot avui s'ha fet molt més complex.

Dins la classe obrera des de finals del segle XIX i en el segle XX, no podria ser que un procés d'emancipació hagi frenat l'altre (el social i el nacional)?

És el procés de la burgesia el que ha estat més condicionat per la por de les seves conseqüències socials, com es va poder veure durant la Segona República, quan els propietaris de la Lliga anaven a Madrid a manifestar-se contra la Generalitat. L'actual moviment "sobiranista" no neix dels partits, sinó de la reacció popular, que protesta alhora contra l'assalt a l'Estatut per part del Tribunal Constitucional i contra el mal govern del PP que ha agreujat l'atur i les retallades.

Avui es debat molt si continua existint la classe obrera. Hi ha canvis profunds en les classes socials. La introducció de la informàtica, la robòtica, etc. estan tenint efectes en l'estructura social i, en concret, en les capes populars i obreres: precarització, atur, temporalitat, canvis constants de feina... ¿Com veieu la situació actual de les capes populars i obreres a Catalunya?

Hi ha canvis molt importants. El vell esquema que es presentava com la contraposició entre fabricants i treballadors ha canviat. Tot avui s'ha fet molt més complex. S'ha reemplaçat per la tensió entre "rics" i "pobres". Hi ha un 10% de la població, que s'està enriquint cada cop més i un 90% que s'està empobrint, mentre les classes mitjanes desapareixen.

El sindicats s'estan debilitant en la seva influència i el treball és cada vegada més precari i insegur. Les formes de lluita hauran de canviar. Avui dia comencen a tenir pes noves formes d'organització social que presenten noves reivindicacions, i apareixen com més importants davant del descrèdit dels partits polítics, com la PAH, per exemple.

Aquests nous moviments socials que van sorgint, tipus 15-M, però també tot el que va creixent d'economia social i sostenible, economies d'intercanvi, cooperatives, finances ètiques, empreses d'inserció social, consum alternatiu, comerç just... ¿són noves formes de lluita de la classe treballadora? Per què creieu que apareixen o augmenta la seva presència social? S'han de complementar amb el sindicalisme, la negociació i les vagues?

Són noves formes i tenen la seva presència sobretot perquè ▶

► combaten deficiències reals. Està molt bé organitzar-se autònomament per millorar les condicions de vida. Catalunya, en concret, té una llarga tradició de cooperativisme. Però, com ha demostrat el fracàs de Mondragón, que un dia va semblar que era el model d'una nova societat, l'essencial continua sent controlar el poder polític central, que és qui fixa les regles que poden permetre que aquesta altra economia social subsisteixi.

La jerarquia eclesial, sempre, ha ajudat a consolidar l'ordre establert a Espanya.

Passem a un altre tema, que com a moviment d'Església que és l'ACO, ens preocupa. Quin paper creieu que ha tingut l'Església a Espanya i a Catalunya en el segle xx? I actualment?

Primer ens hauríem de preguntar què vol dir Església. Dins l'Església hi ha diferents nivells. Hi ha la jerarquia que fixa les regles i és decisiva. La jerarquia, sempre, ha ajudat a consolidar l'ordre establert a Espanya. Hi ha el clergat no jeràrquic que té papers diferents en moments

distints, tolerat a vegades per la jerarquia i en altres moments oposant-s'hi. Sobretot en l'etapa final del franquisme i en la transició vers la democràcia, una part del clergat i dels cristians va ser decisiu, col·laborant amb les associacions de veïns, amb el PSUC...

Aquesta actitud, la segueix conservant avui dia? En tinc dubtes. L'Església de baix, ¿ha conservat la mobilització social com en aquells moments? No ho sé. Sembla que la va tenir i la va perdre. En part per qüestions demogràfiques i d'edat (hi ha menys persones definides com a catòliques i són més grans), però també per una escassa capacitat de captació de nous afiliats. Per tot això la seva influència social ha disminuït.

Un moviment com l'ACO quin paper creieu que pot tenir en la nostra societat actual a Espanya i a Catalunya?

És una força relativament creixent, al meu entendre. Després de la transició els moviments catòlics van tenir una baixada i ara sembla que tornen a ressorgir, però ho desconec força.

Heu dit que la feina dels historiadors és "cartografiar el panorama del món en què vivim, per trobar camins cap al futur que ens retornin l'esperança". Quins són aquests camins?

Ens havien ensenyat que

Fontana es va acomiadar, després de deixar-nos fer unes fotos i d'agrair-li el seu temps, i ell discretament i humil ens va agrair la visita

l'economia aniria sempre creixent i ens havíem cregut el "mite" del progrés indefinit. Era una visió amb "trampa": els avenços de la industrialització, per exemple, no es devien solament a les màquines, sinó també a l'explotació de les dones i els infants a les fàbriques. Ara resulta que fa uns quaranta anys que la regla d'un progrés continuat per a tots no funciona, sinó que estem retrocedint. Cal, per tant, que revisem els nostres esquemes, una feina en la qual els historiadors haurem de col·laborar amb la resta dels científics socials.

Ens hem adonat de la importància que van tenir en els avenços del passat les lluites socials i ens convé de situar-les en el centre de la interpretació del passat i del present. D'un present d'esperances frustrades en què se'ns vol induir a la resignació davant d'un futur en què hi haurà més robots i menys treball.

El futur no està determinat, sinó que dependrà del que fem entre tots plegats. Ens cal, per això, dibuixar el mapa on es puguin fixar els camins per recuperar unes esperances que combatin la resignació nascuda de la falsa doctrina d'una austeritat necessària. ■

Enquesta sobre la situació de les famílies treballadores a les nostres escoles

Els germans i germanes del sector de Família obrera i Educació de la GOAC, en la tasca conjunta d'evangelitzar el món obrer, ens proposen contestar aquesta enquesta sobre la situació de les famílies obreres amb relació a l'educació. Volen "buscar respostes i accions col·lectives per ajudar a la construcció dels drets familiars de les persones i els drets socials de les famílies" en l'actual context de crisi. Us convidem a participar-hi a l'enllaç: <http://bit.ly/1TmijdD>. ■

Salvar vides en situació d'emergència a les costes de Lesbos

"Si jo canvio el meu món interior, podré canviar el món sencer." Pepe Salinas, socorrista de l'ONG Proactiva Open Arms, va explicar la seva experiència de salvament de refugiats a l'illa de Lesbos (Grècia) a la jornada de formació de la zona Besòs, "Salvar vides a l'Egeu", que es va fer el 16 d'abril passat a l'església de Sant Adrià de Besòs. Proactiva Open Arms és una entitat amb seu a Badalona que fa set mesos que treballa a Lesbos amb un equip permanent de catorze professionals fent salvament d'emergència, sobretot dels refugiats que intenten arribar des de la costa turca en pastera (o *dinghy*, mot anglès amb què són conegudes sobre el terreny). El seu director, Òscar Camps, ha estat reconegut com a Català de l'Any per *El Periódico de Catalunya*. Podeu consultar el que va donar de si la jornada a l'enllaç: <http://bit.ly/1QrAgTy>. ■

El Lloc de la Dona rep l'ajut solidari de l'ACO

"La inserció laboral és el camí perquè les dones que exerceixen la prostitució puguin pensar a tenir una alternativa diferent", ens diu la Nieves de León, religiosa oblata i directora d'El Lloc de la Dona a Barcelona. Aquesta entitat és la destinatària aquest any de l'aportació solidària que l'ACO preveu en el pressupost cada any (seguint l'esperit de la campanya del 0'7%). Han estat 1.000 € que es destinaran als projectes que tiren endavant les oblates de Barcelona, presents al barri del Raval des del 1984. ■

Foto: Montse Milián

"Per a mi, viure és Crist"

"Sant Pau té una frase que em fa pensar molt, i que penso que els batejats l'hauríem de tenir com a frase de capçalera. A la Parròquia de Sant Pau, a Rubí, la tenim en un vitrall en llatí: *Mihi vivere, Christus est*. Aquesta frase la trobem a la carta als Filipencs, i la podem traduir com: 'Per a mi, viure és Crist' (Fl 1,21)". Aquest va ser l'eix principal de la xerrada de Divendres Sant que va fer Josep Anton Clua, militant de la zona Montserrat i també diaca, a la Setmana Santa que l'ACO va celebrar a Can Bajona (Solsonès). Podeu consultar-la a l'enllaç: <http://bit.ly/1U8apH6>. ■

Foto: Mercè Solé

CRÉIXER A L'ESCOLA AMB AMOR, SABENT-TE RESPECTAT: MAYRIT ESCUELA ACTIVA

Per **Joan Andreu Parra** | Fotos: **Mayrit Escuela Activa**

Un grup de famílies a Carabanchel (districte de la ciutat de Madrid) ha creat una cooperativa sense ànim de lucre que gestiona una escola d'infantil i primària que ha començat a funcionar aquest curs. Expliquem què és Mayrit Escuela Activa a través de l'experiència de Miryam Pérez, militant de l'ACO, que actualment hi treballa portant la secretaria del centre i, alhora, forma part del consell rector.

La idea de Mayrit es gesta fa dos anys: "Ens hi incorporem quan a l'escoleta lliure on portàvem el nostre fill vam saber que es volia engegar aquest projecte. Sis famílies decidim començar amb tot plegat: buscar un espai, omplir tots els patracols, fer-ne difusió i buscar les vint-i-quatre famílies que necessitàvem per començar... Llavors va ser quan vam començar a arriscar-nos de debò."

Admeten que, com qualsevol projecte, "no és perfecte" i que, en ser autogestionat, tenen unes limitacions econòmiques evidents: "hem de fer-nos càrrec entre totes les famílies del cost del manteniment de l'escola i la quota, per desgràcia, no és a l'abast de moltes famílies." Tot i així totes les famílies que hi ha a Mayrit són de classe obrera, de la zona sud de Madrid o de l'anomenat "cinturó roig".

• Per què en formes part, què et motiva a ser-hi?

És un projecte petit, senzill, sense ànim de lucre, sense expectativa de créixer per set d'ambició, que busca mirar la persona de prop, amb respecte i admirant la seva dignitat. Com el nom mateix indica ('mayrit' significa canal d'aigua), és un projecte que busca ser canal de vida que flueixi i s'escampi.

Sóc aquí perquè és una prova patent que la ciutadania ens

podem organitzar per construir futur plegats, per crear els espais plens de vida que ens neguen insistentment des d'altres instàncies. També perquè l'educació necessita permetre altres *tempos* als infants, mirar-los amb una mirada diferent, respectar processos, admirar la seva capacitat de fer el propi camí d'aprenentatge.

• En què t'ajuda com a persona i com a creient la participació en aquest projecte?

Totes les famílies que som de la cooperativa ens preguntem com pot ser que hàgim arribat a crear tot això. El camí ha estat llarg i cansat, però hi ha una cosa profunda que ens uneix, siguem creients o no, i és l'esperança de crear un món millor, més humà i més just. Perquè amb aquesta escola facilitem que els infants creixin respectats en la seva individualitat i alhora valorin conuiu compartint: sense

competitivitat, sense falsos protagonistes, des de la pau..., creient en l'ésser humà i en la naturalesa. I justament, en el procés de creació del centre, els adults hem hagut de passar per aquests valors.

El testimoni com a militant cristiana d'esquerres que deixo al meu fill és que res no és impossible si hi creus, que les utopies hi són per treballar-les i per creure'ns-les. I que confiar i creure en l'altre és el que fa que el món sigui transformable, que s'hi pugui viure com a éssers dignes i totals.

• **Quina experiència de transformació social esteu fent?**

S'estan desenvolupant dues experiències paral·leles: d'una banda, l'apoderament d'unes famílies que volen exercir la seva llibertat per triar l'educació dels fills, creure que l'educació pot ser una altra cosa i fer-ho realitat. A més, creiem que és una manera entre altres de treballar per la transformació de l'educació. Es pot fer des de l'escola pública, des de propostes educatives unides en xarxa i, finalment, des de respostes col·lectives que plantegen que una altra educació és possible i real, com el nostre projecte.

De l'altra, l'experiència de saber-se dins una xarxa de famílies que treballen en el mateix sentit està sent un espai de vivències profundes i transformadores. Descobrint valors com ara la capacitat d'esperar el qui no es troba en el mateix moment que tu, respectar el qui pensa diferent, escoltar a tothom igual, valorar l'aportació del company o companya que ofereix el que sap fer, el que és.

• **Com és valorada pels receptors, els participants, i pel barri?**

Els infants n'estan gaudint, són feliços, van contents a l'escola i forma part de la seva vida perquè també és part de la vida dels pares. Pels pares i mares és un espai de referència.

Per les associacions del barri, el projecte està sent molt ben acollit. L'Ajuntament de Madrid està a favor de la nostra iniciativa i esperem que tota aquesta promoció de la participació ciutadana sigui favorable per a tothom i faciliti el coneixement mutu i la confluència de sinergies.

• **Com supereu els moments de dificultat?**

Quan estic cansada o en un moment difícil recorro al testimoni d'altres dones de la cooperativa, algunes, mares solteres o divorciades, que després de la jornada laboral dediquen temps a aquest projecte comú que anomenem comunitat conscient. I dono gràcies al Pare/Mare de tenir la sort de fer camí al costat d'aquestes dones lluitadores, treballadores i somiadors, de qui cada dia aprenc que podem superar-ho tot posant-hi ganes, afecte i sentit de la justícia.

"Créixer a l'escola amb amor, sabent-te respectat, és un somni preciós que intenta obrir-se camí a Mayrit cada matí", explica Miryam Pérez.

Mayrit és una escola de pedagogia activa en la qual "la participació tan activa de les famílies fa que els menuts també la sentin com una cosa més seva".

A l'equip del consell rector intentem superar plegats els moments difícils posant-hi quilos d'amor, quilos d'afecte i de fe infinita que tot se solucionarà. Potser en algun moment ens trobarem un forat difícil de superar, però com diu un pare, company del consell rector: "Ningú no ens prendrà el que hem viscut fins ara!". Ser feliços és una cosa que ens ha regalat la vida, i així és com celebrem que encara estem dempeus amb un projecte com aquest: celebrant la vida. ■

NOSALTRES I EL TEMPS:

A QUÈ EL DEDIQUEM?, COM EL VIVIM?

Dossier coordinat per **Jocelyne Lecerf** i publicat a la revista d'ACO-França *Témoignage* n. 567, juliol-agost 2015
Traducció del francès: **Josep Jiménez Montejo** i **Neus Rodríguez** | Fotos: **Mercè Solé**

La nostra relació amb el temps no és una qüestió gens simple en el context actual. Segons l'edat, la percebem de manera diferent: els més joves tenen tendència a abordar les coses des de la perspectiva del fet del moment, i els més grans des de la perspectiva de la nostra planificació. Per parlar-ne, donem la paraula a tres protagonistes: una parella jove, amb tres filles, que volen tenir el temps que els cal per a la família, combinant-se la feina i els compromisos; i un jubilat, que no para, com tants n'hi ha, que ens diu com veu la vida i el que el motiva a decidir què vol fer a cada moment.

En el dossier original de la revista de l'ACO de França (<http://acofrance.fr/-180?lang=fr>) hi ha altres articles sobre com i a què dediquem el nostre temps en relació amb el desenvolupament sostenible, amb la reducció de la jornada laboral i l'atur, amb com es fa rendir el temps a la feina, i també es dona una visió històrica sobre tot plegat... que aquí no tenim espai per a reproduir. Els testimonis i comentaris del dossier no són exhaustius, sinó que volen

ajudar-nos a reflexionar, a partir del nostre propi camí, les nostres sensibilitats i conviccions; i a anar més enllà per ajudar a trobar o retrobar el sentit de la vida, la vida amb els altres i, potser també, fins i tot, el sentit de Déu a les nostres vides.

Optar per tenir temps

Aurore i Christophe.

Departament de Val-de-Marne, al sud-est de París.

¿Com gestionem, en família, i enmig del caos de la Francilienne [ronda exterior que recorre el nord, est i sud de París], el temps condicionat per la feina i el temps més lliurement organitzat?

L'Aurore i el Christophe són membres de l'ACO, i ens expliquen com s'ho fan.

Som una família formada pel Christophe, l'Aurore i tres filles: la Cécile (9 anys i mig), la Madie (7 anys) i la Sara (15 mesos). Aquests són els nostres compromisos: el Christophe acompanya un grup de la JOC i és representant dels pares d'alumnes a l'escola, i jo sóc membre del comitè

departamental –provincial– de l'ACE (Action Catholique des Enfants), i responsable d'un dels seus centres. També som, és clar, d'un equip d'ACO i procurem participar en els actes que organitza la zona.

Organitzar-se

Amb el naixement de la Cécile, ens vam plantejar com gestionariem el temps, ja que tots dos treballàvem a París amb horaris complicats. Podia passar que els dos pleguéssim més tard de les 18 h o que un dels dos hagués de treballar un dissabte. Amb l'arribada de la tercera filla, la paraula clau és organització. Hem hagut de prendre algunes mesures. Tenint en compte els nostres horaris sobrecarregats, hem decidit sincronitzar les nostres agendes de manera que les nostres cites no se superposin i tinguem a la vista la disponibilitat de l'un i de l'altre. Això ens ha permès també tenir una mica de lleure per a nosaltres: un sopar, un concert, sense una negociació gaire llarga. A més és pràctic per dedicar temps a les nostres famílies i als

nombrosos amics que tenim. I sí, això els sorprèn i sovint els fa riure, però per veure'ls hem de recórrer a l'agenda.

Triar

L'Aurore ha optat per fer una feina a temps parcial, més a prop de casa, per poder tenir temps per a les nenes i estar present per a les activitats extraescolars a casa o fora de casa, cosa que de vegades és bastant cansada. El Cristophe, per la seva banda, ha buscat una feina més a prop de casa. Els horaris laborals s'han adaptat així a la família. Amb relació als nostres compromisos, són diferents, és clar, però ens permeten compartir junts alguns moments (la festa de la Missió Obrera, la barbacoa de l'ACO, actes de l'ACE), uns compromisos que alimenten la nostra vida de militants. A vegades hem hagut de deixar els compromisos que no aportaven tant o participar sense quedar-nos-hi tot el temps, ja que ningú és indispensable.

Per a nosaltres, el que és prioritari, és una vida de família equilibrada, amb el desig de no imposar als nostres fills el

nostre ritme de vida desenfrenat. Igualment, és primordial preservar la qualitat de la nostra vida de parella buscant temps per a tots dos i viure també moments amb la família o amb els amics (agenda en mà!). Ens vam atorgar el dret de saltar-nos una reunió quan l'agenda està molt carregada. També prioritzem tenir més temps de diàleg i menys temps de televisió.

“Per a nosaltres, el que és prioritari, és una vida de família equilibrada, amb el desig de no imposar als nostres fills el nostre ritme de vida desenfrenat”.

Gairebé que ens descuidem d'esmentar les àvies, que poden tenir un paper important en la cura dels fills. Però tot i estar jubilades també tenen

l'agenda plena; així, doncs, si els volem demanar que ens donin un cop de mà, si pot ser, els ho hem de demanar amb temps. Unes jubilades plenes de moments de lleure i de compromisos cap als altres. N'estem orgullosos!

Els temps d'una vida

Jo Viloux. Departament de l'Alta Savoia, amb capital a Annecy, als Alps francesos.
Quan em jubili i tingui temps... Jo, antic membre del Comitè Nacional de l'ACO, ha trobat el seu tempo.

“Le temps, le temps, et rien d'autre, le tien, le mien, celui qu'on veut nôtre...” (El temps, el temps, i res més, el teu, el meu, el que volem nostre...). Començant aquest testimoni amb una cançó de Charles Aznavour –Le temps–, ja deus haver endevinat que qui l'escriu és algú que ja ha arribat a la setantena. Un d'aquests jubilats que no tenen temps per a res. ▶

“Tenint en compte els nostres horaris sobrecarregats, hem decidit sincronitzar les nostres agendes” (Aurore i Christophe)

► **Per a un mateix i per als teus**

“*Et pourtant*...*” –I no obstant això- sé trobar el moment per anar a fer una caminada per la muntanya. Un moment privilegiat en què em confonc amb la natura, em meravello del paisatge, dels animals que trobo, de la varietat de flors i de plantes que hi ha, i en què tu, formant-ne part, experimentes una profunda harmonia amb tot plegat i amb el Creador que ens ha confiat aquest regal meravellós. I encara és més meravellós quan ho comparteixes amb un company. Són temps intensos de pregària i d'acció de gràcies. Els companys que han vingut de recés a La Flatière ho entendran. És aquest temps, “el teu, el meu, el que volem nostre.”

////////////////////////////////////

“Com valorem el temps dedicat a mantenir el lligam de complicitat familiar, a transmetre valors que ens semblen essencials”.

El temps compartit amb la meva dona, ara que la passió del principi es desinfla, i s'estableix una relació nova de companyonia compartint els bons i els mals moments de cada dia, dedicant-nos temps per apreciar-nos l'un a l'altre, per tenir gestos de tendresa, per saber valorar els esdeveniments i les trobades que compartim, quan tants companys al voltant nostre viuen molt sols. És també aquest temps “que volem nostre.”

“Anar a fer una caminada per la muntanya [és] un moment privilegiat en què em confonc amb la natura” (Jo Viloux)

L'Annie i jo tenim la sort de tenir dues filles que viuen a prop i tenen dos petits. Com valorem el temps dedicat a mantenir el lligam de complicitat familiar, a transmetre valors que ens semblen essencials. El poc temps que ens queda, l'hem de dedicar a entretenir atencions molt senzilles a través dels moments en què ens quedem amb els nens, o d'altres serveis, que manifesten d'alguna manera l'amor d'un “Pare-Mare” per cadascun dels seus fills.

Amb els altres

“El teu, el meu, pot esdevenir nostre...” I sí, esdevé una mica “nostre” el temps dedicat a acollir els treballadors deseparats perquè acaben de rebre una carta d'acomiadament que vénen durant les permanències que faig al sindicat; o el temps dedicat al sindicat de jubilats o a l'associació Jubilats, Lleure, Solidaritat... Tot això és el temps de la solidaritat que encara continua amb els germans explotats i de lluites. Aquesta família és el nexa que uneix tota aquesta humanitat aixafada pels poders de les finances i dels que els serveixen, però també el nexa d'una humanitat que s'uneix i

s'organitza per no quedar-hi sotmesa. Un temps que esdevé “nostre” i dóna sentit al temps que em queda per viure.

El temps per al compromís polític, com a candidat del Front d'Esquerra a les eleccions departamentals. Temps esdevingut “nostre” amb els altres candidats i candidates de l'equip, però també amb les persones amb qui m'he trobat als actes públics i que han fet possible conèixer directament les seves preocupacions concretes de cada dia i les seves aspiracions. Temps per elaborar col·lectivament, en un diàleg constructiu, un projecte per a un “viure bé junts”, un temps en el qual cadascú sent la responsabilitat, però també la felicitat d'aportar un gra de sorra per a la construcció d'una humanitat més solidària, més fraternal.

I acabo, un cantant ja entrat a la setantena us convida a cridar “*c'est beau la vie***” (que n'és, de bella, la vida), i ara sí, és el temps de “*rendre grâce*” –donar gràcies- per la riquesa de les trobades amb els companys que m'han fet com sóc, de prendre consciència que a través d'ells, una part del rostre del meu “Germà” ve a trobar-me. ■

«Era estranger i em vau acollir»

Les costures d'Europa tiben. L'aplicació dels drets humans, la capacitat d'acollir i ser hospitalaris s'estan posant a prova. En aquest dossier volem explorar els diferents elements que juguen en el fenomen dels refugiats: el paper de les entitats socials i, especialment, les cristianes; el factor

del treball; les normes jurídiques; i què és allò que hem après d'experiències d'acollida anteriors. José Luis Pinilla, de la Comissió Episcopal de Migracions; Juana Martín, de Càritas Diocesana de Barcelona; i Josep M. Jubany, delegat de Pastoral Social de l'Arquebisbat de Barcelona, ens ajuden a completar la

mirada. Les imatges que il·lustren el dossier són de Joan Guerrero, que sempre s'ha interessat per la immigració. La quotidianitat dels nouvinguts a Santa Coloma de Gramenet que ens mostra aquest fotoperiodista és un desig de futur per a tots aquells que truquen a les portes d'Europa. ▶

► Emigrantes

Tere Iribarren (publicat el 31/03/2016 al blog de Cristianisme i Justícia)

Siempre me pareció falso el nombre que nos han dado: emigrantes.

Porque emigración significa éxodo.

Y nosotros no hemos salido voluntariamente eligiendo otro país.

Ni migramos a otro país para establecernos en él. Nosotros hemos huido. Expulsados, desterrados.

Estamos inquietos junto a las fronteras, esperando el día de la vuelta. Con los ojos en la espalda. Mirando hacia atrás.

No olvidamos nada, a nada hemos renunciado. No podemos perdonar... Llegan gritos a nuestras tiendas. Somos como rumores que traspasan el océano.

Llevamos los zapatos rotos, el corazón partido. Cargamos con los niños a quienes nos cuesta mirar.

Levantamos los ojos y el corazón en grito de súplica a esta sociedad injusta que mancha nuestra tierra.

Ninguno de nosotros se quedará aquí. La última palabra aún no ha sido dicha. La tenéis vosotros.

«Era estranger i em vau acollir.»
L'hospitalitat bíblica, que a Mateu té un caràcter gairebé de manament, és un element essencial de la fe cristiana.

«Aquest punt de partida ens anima a construir activament una actitud d'hospitalitat senzilla que es manifesta en el veïnatge, parlar amb totes les persones, acollir-les, interessar-nos-hi sense fer distinció d'origen, raça o religió»,

Els antics tancs de la cervesa Damm són els testimonis silenciosos de l'activitat d'aquest grup de dones

explica Santi Torres des de la Plataforma d'Entitats Cristianes amb els Immigrants. ►

JOSEP M. JUBANY

Refugiats:
dels números
a les persones

**Consiliari de l'ACO i delegat
de Pastoral Social de
l'Arquebisbat de Barcelona**

Redacto aquest escrit pocs dies després que el papa Francesc i el patriarca de Constantinoble, Bartomeu, hagin visitat l'illa de Lesbos. Hem d'agrair al bisbe de Roma aquest gest. El successor de Pere és el qui presideix la caritat de totes les Esglésies esteses d'Orient a Occident. La seva trobada amb els refugiats, amb els habitants de l'illa i amb els cooperants és un gran toc d'atenció als creients i a tota la humanitat, que no ens podem desentendre d'aquest drama. Com algú ha escrit, el Papa ens ha recordat que tots som de Lesbos.

Josep Maria Esquirol ha escrit: "la manera actual de no comptar és, paradoxalment, ser comptat per les estadístiques". Aquest és el gran escàndol que succeeix amb els refugiats. Cada dia els mitjans de comunicació ens informen de fets luctuosos i tràgics que

tenen com a protagonistes els refugiats. Són tantes les notícies que, malauradament, ja no ens impressionen; ja hem perdut el compte del nombre de persones mortes al Mediterrani, convertit en un immens cementiri. El papa Francesc ens ha recordat que "els emigrants abans que números, són persones, cares, noms, històries". Tenen esperances i temors, com nosaltres. Fugen de la guerra perquè cerquen un lloc per viure amb pau i dignitat.

**El papa
Francesc ens
ha recordat
que "els
emigrants
abans
que números,
són persones,
cares, noms,
històries".
Tenen
esperances i
temors, com
nosaltres.**

Com a creients i també com a democrates, no podem acceptar que als refugiats se'ls tracti només com a números, igual que si fossin simples mercaderies, i no com a persones. Fins i tot, quan els governs s'hi refereixen, ja no cuiden ni el llenguatge i parlen de "deportacions", paraula carregada de tragèdia. Deportats ho foren els jueus

i els gitans durant la Segona Guerra Mundial; en camps de deportats foren amuntegats a França els catalans que fugien de la repressió franquista. Europa ja ho reconeix la seva història i torna a cometre els greus errors passats.

La crisi dels refugiats és la gran crisi d'Europa, que ha deixat de ser el bressol dels drets humans per convertir-se en l'Europa dels interessos. Els refugiats s'han convertit en moneda de canvi per a la confecció d'altres tractats. Ja no és la persona que està al centre. Ho podem comprovar, aquí a casa nostra, on, per a oprobí de tots, veiem que prevalen les competències d'una administració, en aquest cas la del govern central, i ens nega la possibilitat que les administracions autonòmiques puguin acollir-los.

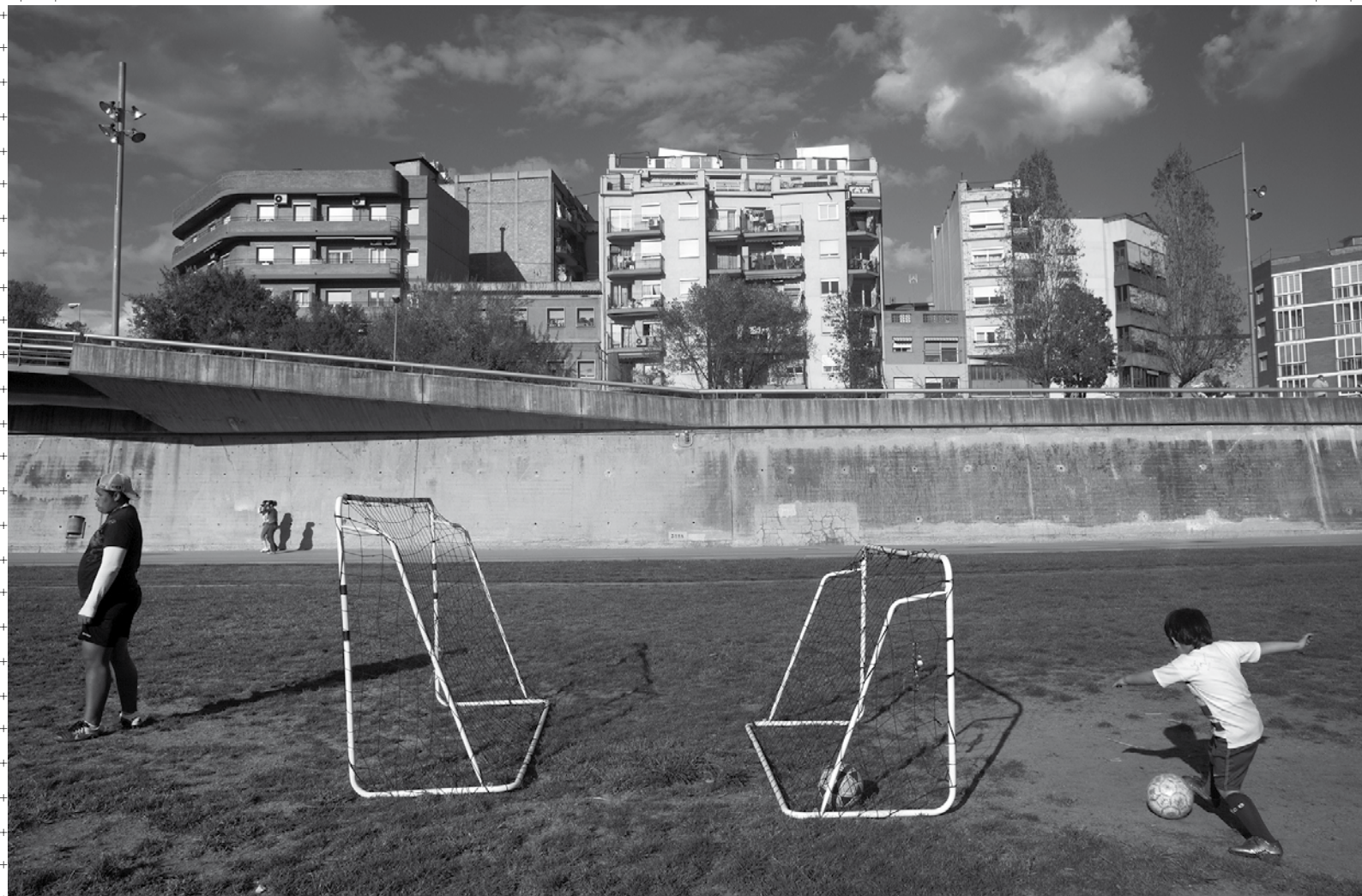
'Vergonya' va ser la paraula que el papa Francesc pronuncià després d'un naufragi davant de les costes de Lampedusa. No podem permetre aquesta vergonya. No podem deixar-nos arrossegar pels corrents d'opinió que ens diuen que aquí no hi caben tots. No podem caure en la globalització de la indiferència. Cal que també siguem creadors d'opinió, que manifestem la nostra disconformitat, que no siguem còmplices d'aquest drama. En aquest Any de la Misericòrdia, els refugiats han de ser motiu de reflexió en els nostres grups de revisió de vida.

▶ La Plataforma, de la qual també forma part l'ACO, va constituir-se tot just ara fa deu anys amb la voluntat d'unir forces i voluntats per abordar la realitat de la immigració. Des de la Plataforma defensen el treball en dos plans, el ja esmentat de l'hospitalitat en el dia a dia i «una dimensió més política, de lluita per canviar aquelles lleis o estructures que impedeixen una participació real de les persones immigrades o refugiades en la vida ciutadana».

Passejar pel Parc Fluvial del Besòs és copsar la multiculturalitat de la nostra societat

Tot això requereix d'una conversió personal prèvia: «Superar aquella tendència nostra a la por i a l'hostilitat cap al que és diferent. Aquesta separació és la que afavoreix la creació de mites o prejudicis, en què les persones desapareixen darrere etiquetes i que, en la majoria de casos, tenen l'origen en el desconeixement i la ignorància.» L'actitud de l'hospitalitat porta associat «el risc de defensar posicions que poden no ser enteses per tothom; ajudar a combatre estereotips i a no alimentar-los; crear ponts amb les persones i les comunitats immigrants...», assegura Santi Torres.

És sobre aquest sentit del «tu a tu» que la Plataforma detecta que «queda més feina per fer» i per això està formant persones que explicaran a les parròquies, comunitats, escoles..., en què consisteix l'hospitalitat. Confirmen que, en general, hi ha una bona disposició per a l'acollida: «moltes de les organitzacions que hi treballen, com Càritas, són cristianes o d'inspiració cristiana. Això suposa una important mobilització de recursos humans i materials, i les comunitats parroquials, tot i minvar en nombre i créixer en edat, fan una tasca encomiable», conclou Torres. ▶

J. L. PINILLA MARTÍN

Hostilitat / Hospitalitat

Comissió Episcopal de Migracions, Conferència Episcopal Espanyola.

18 de desembre de 2015: Hasan i Nur amb el seu fill Rifat travessen Síria amagats en un furgó buscant hospitalitat. El seu únic crim és el seu instint de vida i les ansies de llibertat. Paguen prop de 500 perquè alguna màfia els porti a la frontera turca. Des d'allà truquen a la porta de França demanant asil, que no aconseguen. La furgoneta en què van fugir es "converteix" després en una fràgil pastera per passar el mar Egeu. El 18 de març, la barca va naufragar i gairebé morer ofegats. Era el quart intent. Els guardacostes grecs els van rescatar. Un mes més tard, el camió i la pastera donen pas a un mitjà de transport més gran i segur... un avió!

Un home vestit de blanc ha substituït els rufians mafiosos per acompanyar-los. Es diu Francesc. Se'ls emporta a Roma. La porta de l'avió és la de l'Hospitalitat que

abans els havien negat a Síria, Turquia i França. Hospitalitat. Bella paraula. Femenina. Senyal d'identitat per a moltes cultures i religions. Teològicament parlant, és un valor primordial i imprescindible per a relligar-nos amb Déu. "Sigueu bona gent... amb els veïns, siguin parents o no ho siguin... i amb el viatger", diu l'islam, a la sura 4.36. Per als païxus, la melmastia (hospitalitat) és un dels deu principis més importants del seu codi ètic. I a l'hinduïsm, l'hospitalitat fa que als convidats se'ls rebi com si fossin divins.

L'hospitalitat cap a l'estranger és també principi ètic de les religions. Virtut molt estesa i tret distintiu en la cultura semita i mediterrània. En el món grec, els estrangers i captaires eren tinguts per enviats de Zeus i havien de ser tractats amb veneració i respecte. I en el judaïsm, mostrar hospitalitat (*hakhnasat orchim*) és un manament imprescindible.

Entre els abundants textos "catòlics" que remeten a l'hospitalitat, escullo l'episodi d'Abraham (Gn 18, 1-3). Rep al costat de la seva tenda els tres misteriosos personatges que, en premi per l'acollida, van deixar per a ell i la seva dona la benedicció de la fecunditat. Al·ludint a aquest fet, la Carta als Hebreus recomana l'hospitalitat i afegeix: "Gràcies a ella, alguns, sense saber-ho, van acollir àngels" (He 13,2).

L'hospitalitat és exigència d'humanitat, tant per a qui rep com per a qui és rebut,

i exigeix de tots dos que siguin abans que res humans i renunciïn a la seva inhumanitat. No coneix límits ni fronteres: Comporta acollir el proïsme de prop, però també l'estrany; el llunyà, el desconegut, l'estranger i, en el nostre cas, l'immigrant. Tots entren en el meu món i esdevenen proïsme pròxim. L'hospitalitat mobilitza processos de reconeixement recíprocs. Si més no per aquest motiu és la forma primera i última del respecte als drets humans.

"L'hospitalitat, de fet, viu de donar i de rebre", diu el Papa en el seu missatge de Migracions de 2016, i "Hospitalitat i Dignitat", unides totes dues, les vol subratllar també la Comissió Episcopal de Migracions en xarxa amb Càritas. Confer i Justícia i Pau en una estratègia comuna per reconèixer, protegir i defensar els refugiats i emigrants. Tots amb drets.

I, mentrestant, reprenem el començament, un altre home siria, Nihad, amb els ossos trencats per la guerra (igual que la seva vida), està amagat prop de Mytilene, la capital de Lesbos. No ha pogut pujar a l'avió de l'hospitalitat del papa Francesc. Desenes de refugiats, en gran part sirians, estan amagats a l'illa per por de ser detinguts i deportats a Turquia. La seva desesperació creix, més encara, amb la signatura de l'acord vergonyant entre Turquia i la UE -denunciat per l'Església- que permet la detenció dels que arriben a territori europeu.

Europa, paradigma d'hostilitat. La terra que abans ho va ser de l'hospitalitat.

▶ Normatives que emparen?

L'arribada de refugiats que fugen de les guerres de Síria, Iraq i Afganistan està portant Europa a violar les normatives d'acollida de què es va dotar a

ideologia, gènere/orientació sexual i opinions polítiques.

En canvi, altres països han ampliat el concepte de refugiat. La Convenció de Cartagena de Indias (Colòmbia, 1984) reconeix l'estatut de refugiat

La violació de què parlàvem més amunt es refereix a l'acord UE-Turquia en què s'expulsa els refugiats «fent servir la ficció jurídica que Turquia és un "país segur", afirmació que s'ha demostrat falsa. L'acord utilitza el mètode de les expulsions

Quins camins fem transitar als nostres germans i germanes vinguts d'altres països?

la Convenció de Ginebra (1951). Una convenció que es planteja poc després de la Segona Guerra Mundial i pensada per a les víctimes de conflictes i de persecució per motius ideològics i polítics. Aquesta sensibilitat encara pesa en la Directiva europea d'asil (2011) i la Llei d'asil espanyola (2009) que consideren refugiat qui pateix persecució per motius de raça, religió, nacionalitat,

a qui fugir del seu país per situacions de violència generalitzada i violacions massives dels drets humans. O la Convenció de Kampala (Uganda, 2009), que reconeix la protecció als desplaçats forçosos per motius de catàstrofes naturals.

L'hospitalitat bíblica és un element essencial de la fe cristiana

col·lectives, expressament prohibides pel Consell d'Europa i el Tribunal Europeu de Drets Humans. Consagra l'externalització del control fronterer als països del Sud, amb la manca de garanties jurídiques i humanitàries que això comporta. És com una mena de deslocalització de la garantia dels drets humans. El pagament de quantitats milionàries a Turquia és aberrant: consolida el negoci a costa de la tragèdia», aclareix Josexo Ordóñez, advocat i col·laborador de Migra Studium. ▶

JUANA MARTÍN

Càritas, una llar per a les persones refugiades

Coordinadora del Servei d'Ajuda als Refugiats de Càritas Diocesana de Barcelona i adjunta a direcció

Les persones es construeixen des de la confiança, l'amor i la seguretat. Cada dia, a Càritas donem vida a aquestes paraules; les fem acció obrint les portes a aquells i aquelles que ho han perdut tot. La fugida massiva de persones que viuen en països en conflicte, de la qual en els últims temps estem sent testimonis, també representa per a Càritas un repte. Una fita que no només encarem amb els valors que són les nostres insígnies (l'acollida i l'acompanyament), sinó amb un principi que abanderarà l'essència humana: la dignitat. Les persones refugiades ho han deixat tot enrere, però mai podran desprendre's del tot del sofriment experimentat després d'haver passat per aquesta experiència.

El dolor que viuen, si ho advoquem per la cultura de la prevenció, passarà factura a les futures generacions i a la cohesió social. Compartire una vivència perquè això quedi clar: fa dies vaig visitar a París el Museu de la Immigració en el marc de la *Trobada de pastorals socials d'emigrants a les grans ciutats europees*. Em va fer reflexionar sobre la importància de cuidar les persones nouvingudes perquè la forma com les tractem regirà la convivència dels seus fills i filles amb els nostres i, amb els anys, aquest fet marcarà una diferència en construir una societat basada en el respecte i la tolerància.

La forma com tractem les persones nouvingudes regirà la convivència dels seus fills i filles amb els nostres

A Càritas tenim clar, perquè ho vivim en primera persona, que acompanyant les persones vulnerables aquestes se'n surten. Ho veiem cada dia en les famílies que, per exemple, participen en els projectes Paidós. Són espais on acollim mares i pares, i els seus fills. Viuen en llocs poc condicionats, travessen situacions molt complexes i no tenen la força ni l'estabilitat per afrontar una criança des de la serenitat i amb recursos.

El nostre equip de professionals els escolta, camina de la mà amb ells i amb elles, i gràcies a aquests gestos i l'ajuda necessària per cobrir les necessitats bàsiques, adquireixen la confiança en si mateixos per viure la maternitat i la paternitat des de mirades diferents i, sobretot, per encaminar-se cap al futur amb il·lusió i esperança. D'aquesta manera ajuden els infants i donen els primers passos per sortir de la situació de pobresa que els manté ancorats a la vulnerabilitat. Per això, creiem que si, com als Paidós, acollim i acompanyem les persones refugiades tenint en compte la complexitat de les realitats que viuen, aquesta experiència enriquirà la nostra societat i inspirarà les futures generacions a sostenir una societat diversa i acollidora. A Càritas posem el nostre granet de sorra per ajudar aquestes persones i perquè la societat a la qual pertanyem constati que gràcies a la solidaritat i a la generositat és possible una convivència respectuosa i segura.

De moment, hem recollit 120.000 € que s'han destinat a ajuda directa als refugiats a través de les Càritas locals i del Servei Jesuïta a Refugiats, i trenta-cinc persones de nou famílies estan ja acollides en pisos de parròquies, de particulars i de la nostra institució. Ajuda'ns a ajudar; és possible un futur digne per a totes les persones si cadascun de nosaltres hi posa de la seva part amb consciència i compromís.

La feina "és el factor fonamental de socialització de la vida de la gent", admeten a CCOO Catalunya.

- ▶ Ordóñez opina que Espanya, des dels anys 90, ha estat un laboratori de degradació del sistema d'asil i refugi: «les tanques de concertina de Ceuta i Melilla anticipaven les que van d'Albània a Bulgària, per tota la frontera grega. Quan l'experiment espanyol ha funcionat, sense oposició política interna, es pot exportar. El tractat UE-Turquia és fill bastard dels acords de readmissió entre Espanya i Marroc, de les devolucions en calent, del pagament de fabuloses quantitats de diners al Marroc per aixecar la seva pròpia tanca en concepte d'ajut oficial al desenvolupament... La societat civil espanyola (i europea), tret de poques excepcions, ha donat l'esquena al que passava a Ceuta i Melilla», recorda Ordóñez.

**«Hem de superar la tendència a la por i a l'hostilitat cap al que és diferent»,
Santi Torres,
Plataforma
d'Entitats
Cristianes amb
els Immigrants**

A aquest panorama s'hi suma la preocupació per la seguretat provocada pel ▶

«La integració de les persones migrants no és una assimilació cultural, sinó una equiparació plena de drets i deures»,
Josetxo Ordóñez, Migra Studium

► terrorisme gihadista: «crec que està interferint el discurs polític (debat als *media*, declaracions oficials, rodes de premsa, pressió policial...) i no pas la regulació concreta, que rep una part destil·lada d'aquest discurs islamòfob, en forma d'enfortiment de la seguretat. És més important que els agents de policia rebin directrius de control i seguiment de persones musulmanes que l'èmfasi d'aquesta qüestió a la llei», opina Ordóñez.

«El bisbe de Roma és un perfecte model a seguir en la manera d'encarar aquest repte», Josep M. Fisa, Solidança

Per avançar de lleis d'estrangeria a lleis d'acollida, Ordóñez proposa aplicar congruentment la Declaració Universal dels Drets Humans (1948) i el Conveni Europeu de Drets Humans (1950). Tot i que actualment les declaracions de drets humans, subratlla Ordóñez, «han esdevingut contraculturals. Ens ha guanyat la batalla de les idees el populisme punitiu i repressiu contra l'altre, el diferent, l'estranger. Defenso que la integració de les persones migrants no és una assimilació cultural, sinó una equiparació plena de drets i deures.»

En aquest sentit caldrà «un canvi de cultura social que legítimi lleis que permetin migrar legalment sense posar en perill la vida; lleis que permetin residir legalment, accedir a la nacionalització, regularitzar-se els que manquen de “papers” i no poden ser expulsats, esbrinar àgilment i ràpida la condició de refugiat...». I conclou que el gran repte que tenen els juristes és «convertir el Dret en eina de transformació social.»

El factor treball

Massa sovint, en l'imaginari col·lectiu pesa l'amenaça de la competència de l'immigrant sobre el treball escàs: «la immigració no amenaça el treball de la gent sinó que formen part de l'explotació laboral que pateix una part de la població treballadora», subratlla la portaveu de CCOO Catalunya, Dolors Llobet, que situa l'origen d'aquesta idea en «posicions polítiques populistes i xenòfobes que utilitzen la por de la gent que ho passa pitjor amb manipulació i falsedats.»

En aquest sentit, des del sindicat descarten que l'arribada de mà d'obra més barata pugui pressionar a la baixa les condicions de treball: «la baixada de salaris i la pèrdua de condicions laborals l'estem patint des de fa temps però s'ha accelerat especialment amb les dues últimes reformes laborals. Això forma part de l'ofensiva dels poders econòmics per treure més guanys abaratint costos. Per lluitar contra això no podem anar contra

les víctimes sinó contra els poders econòmics i disputar la distribució dels guanys de productivitat entre els treballadors», proposa Llobet.

«La immigració no amenaça el treball de la gent, formen part de l'explotació laboral que pateix una part de la població treballadora», Dolors Llobet, CCOO

És en aquest punt que pren relleu l'internacionalisme obrer amb organitzacions com la Central Sindical Internacional i la Confederació Europea de Sindicats: «ens hem d'unir per defensar millor els nostres drets. Amb la globalització aquest principi és encara més important ja que l'explotació laboral en un país del Sud repercuteix en les condicions laborals d'un treballador del Nord», subratlla Llobet.

Des de CCOO admeten que el treball és «el factor fonamental de socialització de la vida de la gent i, per tant, és molt important que les persones que arriben tinguin oportunitats laborals ja que aquest és un factor important d'integració». En aquest sentit, el sindicat va posar en marxa el Centre d'Informació per a Treballadors Estrangers (Cite), que fa

30 anys que funciona, per donar suport a les persones nouvingudes.

Fer memòria de l'experiència

Fa vint anys, a la guerra de Bòsnia, també hi va haver la necessitat d'acollir refugiats: «van ser cap a 200, que vam allotjar en dues cases de colònies a Gualba i a Castellet del Penedès. Ho vam fer d'una manera gairebé espontània CIEMEN, Justícia i Pau, Voluntaris i altres associacions», recorda Josep M. Fisa, de Solidança. També en aquell moment «l'Administració no es va donar per al·ludida. Tot es va improvisar, però va desvetllar la solidaritat extraordinària de cara a proveir les necessitats bàsiques d'aquells refugiats».

Les administracions locals van anar facilitant l'estada i la integració d'aquelles famílies, algunes de les quals, un cop finalitzada la guerra, van tornar al seu país i «d'altres es van quedar aquí i van refer les seves vides prou satisfactòriament».

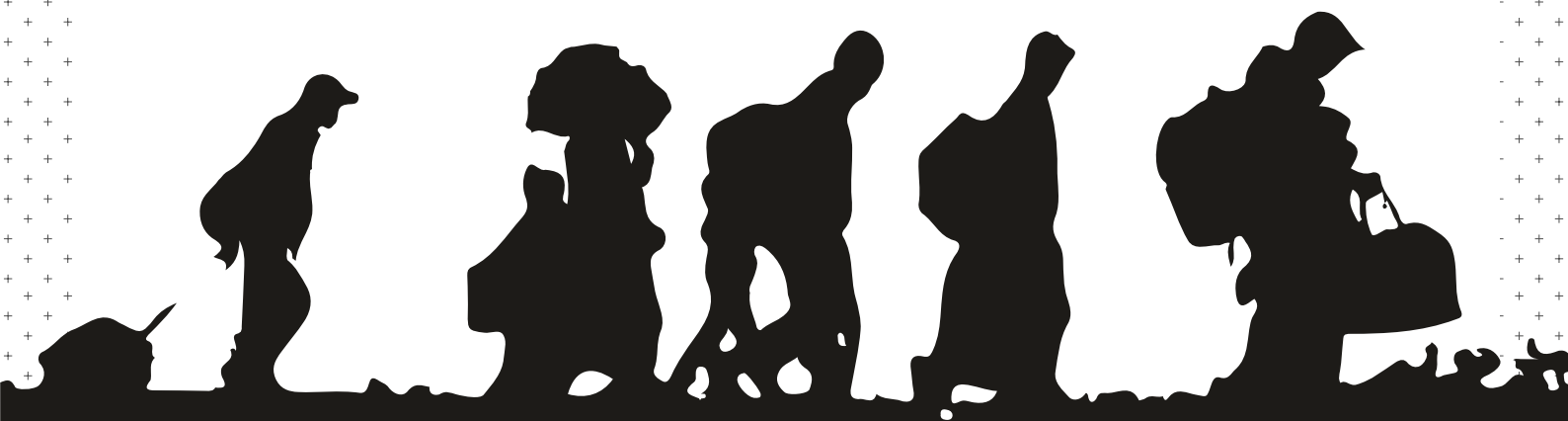
D'aquella experiència, Fisa subratlla aspectes que continuen sent vàlids: «l'impuls dels ciutadans pot donar respostes més enllà de la lentitud i l'anquilosament dels procediments institucionals. També vam aprendre que els voluntaris, de vegades, actuen segons impulsos personals i no es coordinen fàcilment amb les institucions. Vam observar que els refugiats vénen d'un context, no solament traumàtic, sinó cultural d'una gran complexitat i tampoc es poden adaptar tan fàcilment com nosaltres esperaríem».

La Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat (CCAR) va fer una crida fa un any demanant col·laboració: «A Solidança disposàvem d'un pis i vam arribar a l'acord d'un lloguer amb la CCAR, per tal que una família de refugiats s'hi pogués hostatjar. Els hem acompanyat i hem consensuat les coses amb els veïns per tal que no hi hagués cap conflicte o recel. Considerem que aquesta experiència funciona sense problemes ni danys colaterals.» Des de l'entitat aposten per accions concretes i senzilles, com aquesta, coordinades

amb entitats que tenen una responsabilitat directa sobre l'ajuda als refugiats.

«Les persones que arriben han de tenir oportunitats laborals, és un factor important d'integració»,
Dolors Llobet,
CCOO

Demanen a l'Administració i autoritats competents «que s'adaptin millor a les situacions noves socials i als nous reptes... però ja sabem com és de difícil. Després hi ha d'haver la iniciativa social més directa i personal, no actuar per lliure, sinó sabent conjuntar esforços, assessorar-se, implicar altra gent... i ser també autocrític amb els impulsos emocionals. El bisbe de Roma és un perfecte model a seguir».

PASSEM DE LA INDIGNACIÓ A L'ACCIÓ ALLIBERADORA

Per Josepa Pont i Parareda / Monestir de Santa Maria de Vallbona

Tot fent camí vers el silenci interior i la tendresa per...

Jesús se n'anà a la muntanya de les Oliveres. Però de bon matí es va presentar de nou al temple. Tot el poble acudia cap a ell. S'assegué i començà a instruir-los. Llavors els mestres de la Llei i els fariseus li van portar una dona que havia estat sorpresa en el moment de cometre adulteri. La posaren allà al mig, i li digueren:

-Mestre, aquesta dona ha estat sorpresa en el moment de cometre adulteri. Moisès en la Llei ens ordenà d'apedregar aquestes dones. I tu, què hi dius? Li feien aquesta pregunta per parar-li una trampa i tenir de què acusar-lo. Però Jesús es va ajupir i començà a escriure a terra amb el dit. Ells continuaven insistint en la pregunta. Llavors Jesús es va posar dret i els digué:

-Aquell de vosaltres que no tingui pecat, que tiri la primera pedra. Després es tornà a ajupir i continuà escrivint a terra. Ells, en sentir això, s'anaren retirant l'un darrere l'altre, començant pels més vells. Jesús es va quedar sol, i la dona encara era allà al mig. Jesús es posà dret i li digué:

-Dona, on són? ¿Ningú no t'ha condemnat? Ella va respondre:

-Ningú, Senyor. Jesús digué:

-Jo tampoc no et condemno.

Vés-te'n, i d'ara endavant no pequis més. (Jo 8,1-11)

Ens trobem amb una característica molt sovintejada i pròpia de Jesús: quan el sol se'n va a la posta, es retira a la muntanya. Una humana necessitat de repòs per refer les forces, passar balanç del dia, per trobar-se un mateix, per estar en comunió amb el Pare.

Les primeres llums del dia el desperten. Torna al Temple i ens diu l'evangelista que el poble se li atansava per escoltar els seus ensenyaments. Aquesta actitud tan bonica d'un mestre assegut amb tot de gent al voltant, de ben segur que encomanava benestar.

Però aquesta escena es veu alterada quan s'hi acosten els mestres de la Llei i els fariseus i presenten a Jesús una dona que havia estat sorpresa cometent adulteri. Jesús, com a bon mestre, continua assegut. Mira, contempla... Amb gran sensibilitat, s'ajup i es posa a escriure amb el dit a terra. Gest carregat de simbolisme. Passats uns moments, s'aixeca i respon a la pregunta:

-Aquell de vosaltres que no tingui pecat, que tiri la primera pedra.

Els qui havien portat la dona a Jesús marxen en silenci, carregats de ràbia perquè una vegada més no tenien paraules

per afrontar la resposta del qui feia sortir a la llum la seva hipocresia. Ens quedem, doncs, amb dos protagonistes, la dona i Jesús. Conversen.

Potser ara no ens cal tant mirar la posada en escena del fet, sinó la gran riquesa interior que ens ha estat donada, la llibertat per escollir les nostres accions, la capacitat de discerniment que ens donen les paraules de Jesús dirigides als mestres de la Llei, així com, també, les paraules dirigides a la dona acusada.

¿Som conscients que posem una gran riquesa interior que ens ha estat donada gratuïtament? Si la nostra resposta és positiva, per què sovint ens indignem si no podem aconseguir quelcom que desitgem, i trobem sempre el culpable que ens provoca la indignació, ja siguin persones concretes o bé sistemes estructurals, socials o polítics? Si la nostra resposta és negativa, potser ens caldrà preguntar-nos: ¿Com visc, que no sigui capaç d'estimar allò que tinc en mi i ambiciono com són els altres?

¿Som conscients que hem estat creats per viure i actuar amb llibertat? Una llibertat no exempta de dificultats, de lluitar a contracorrent; la llibertat interior que ens dona el fet de sentir-nos fills de Déu.

El monestir de Vallbona de les Monges en diferents estacions de l'any

Amb tota certesa, cada dia ens anem trobant amb situacions que ens fan estar indignats, i així ho manifestem amb les nostres actituds, de manera que creem en el nostre entorn malestar i crispació. Però si seguim Jesús en aquest relat podem passar de la indignació a l'acció alliberadora. S'acaba el dia i es retira a la muntanya. Pot estar cansat, fins i tot indignat, però sap que si es retira i prega al Pare podrà silenciar el cor, demanar ajuda i agrair tot allò viscut durant el dia.

Silenciar el cor

Podem silenciar el cor quan som al metro, caminant pel carrer, conduint, a la cuina preparant el sopar, a la reunió de grup... de tot allò exterior que creiem que ens provoca indignació. Sense aquesta voluntat no ajudarem que a l'hora de sopar hi hagi un ambient distès, que en la reunió no es respiri un aire de desconfiança sinó positiu, que no ens rebotem contra aquest Jesús que volem seguir.

Heus ací l'ensenyament de Jesús: silenciar el cor. Adonar-se que un mateix té poca sensibilitat davant les realitats dures del dia a dia, però que en entregar-nos a la pregària, Déu-Pare farà la seva feina. "Senyor, concediu-me una nit tranquil·la, dormirem en pau, ens llevarem alliberats".

Alliberats, doncs, de la negativitat amb què podem viure els fets, podem iniciar un nou dia posant ja en pràctica, com va fer Jesús, l'acció alliberadora, en les petites coses de cada dia. Un somriure, una agradable i educada resposta, un acollir les queixes i gemecs del veí, del company de treball, un creure que en les estructures injustes de la societat també hi ha moltes persones que treballen per a la

seva transformació, un ajudar a viure positivament aquell que se'ns ha acostat i per a qui tot és negatiu i injust. Dit d'una altra manera, un saber estimar sense cap mena de condició.

Actitud d'escolta

Jesús no assenyala, ni alligona, a cap dels protagonistes del text. Amb la seva actitud d'escolta, de silenci, qüestiona uns cors atrapats per la insensibilitat. ¿Quantes vegades no ens falta aquesta actitud d'escolta i de silenci per esdevenir actors vius d'alliberament de nosaltres mateixos i del que ens envolta? ¿Dediquem un temps a escoltar què ens demana Jesús en la nostra quotidianitat? ¿Silenciem el nostre cor per poder escoltar el nostre interior i escriure amb el pensament o en el quadern de vida aquelles paraules o frases que ens faran de caminadors per intentar esdevenir alliberadors?

Però Jesús està sempre a punt per rebre'ns amb els braços oberts, ni que estiguem indignats, rebotats, plens de ràbia...

El sol se'n va a la posta, i nosaltres tornem a allò que ens és més quotidià. Però hi tornem renovats després d'haver passat una estona amb qui ens ho ha donat tot. D'altra banda, sabem que el projecte del Regne de Déu no és fàcil, que som humans i que en aquest camí de vida passarem per allò tan humà d'aquí caic i aquí m'aixeco, que el cansament ens farà dubtar de la nostra fe, però la tenacitat per aprendre a silenciar el cor i omplir-lo de confiança vers la gratuïtat de Déu en les nostres vides, segur que ens donarà un son profund i tranquil... I mentrestant, la pregària feta amb el cor mig adormit serà fecunda... ■

CALIU, ESPAI D'ACOLLIMENT: L'HOME NO VIU NOMÉS DE PA

Per **Ton Clapés**
imatges Caliu, Espai d'Acolliment

El nom del centre, "Caliu, espai d'acolliment", és ja una declaració d'intencions. En aquest menjador social situat al cor del barri d'Horta de Barcelona, l'objectiu no és només donar menjar, és també acompanyar i estimar els usuaris: "Donar els aliments és l'excusa", resumeix Núria Font, una de les quatre responsables d'aquest servei fet des del voluntariat i pel voluntariat.

Ja fa gairebé sis anys que, de manera ininterrompuda, els 365 dies de l'any, el Caliu, com l'anomena tothom a Horta, dona aliments i companyia a més de cent persones els dies feiners i a més de dues-centes els diumenges i festius, quan tanquen altres menjadors socials de la ciutat de Barcelona. Aquest gran banquet diari és servit i preparat per un equip de voluntaris, uns quinze cada dia, dels més de cent vint que de manera rotatòria, en funció del dia de la setmana, van passant per ajudar. Els aliments servits són donats per diversos comerciants del barri, forns i pastisseries, cansaladeries, el mercat i altres entitats socials.

Tot va començar entre el 2009 i el 2010, quan el llavors rector de la parròquia de Sant Joan

d'Horta, Ignasi Corominas, buscava una nova utilitat per a uns espais parroquials que fins llavors havia ocupat una escola bressol municipal.

La parròquia de Sant Joan va engrescar les altres quatre parròquies de l'arxiprestat d'Horta-Carmel (Sant Marcel, Sant Antoni de Pàdua, Mare de Déu de Mont Carmel i Santa Teresa de Jesús), que van reunir el primer equip de voluntaris amb divuit persones per tirar endavant la iniciativa. El 13 d'octubre del 2010 van començar servint els primers esmorzars a només sis usuaris.

Els estralls de la crisi i el boca orella entre els mateixos usuaris van fer que en poc

temps s'incrementessin exponencialment les persones que diàriament esmorzaven al local del Caliu, dins el recinte parroquial del carrer Campoamor. Un tassó de brou i un esmorzar complet amb dolç i salat, sucs, cafès i infusions és el que es troben cada dia els usuaris, la gran majoria homes, alguns dels quals travessen Barcelona per poder fer un àpat en condicions. Aquells que ho volen també es poden emportar un entrepà i una peça de fruita per a àpats posteriors. Ara, també se serveixen uns cinquanta dinars, que són portats en una furgoneta isotèrmica des de cinc hotels de Barcelona, en un projecte finançat pel Club Rotary i La Fundació La Caixa.

Aviat es va fer palès que l'alimentació no era l'únic problema que tenien els usuaris del Caliu. És per això que aquest menjador social ha anat oferint el que podríem anomenar serveis addicionals, com rober,

pagament de medicaments, ulleres i dentadures, donació de lots familiars d'aliments, etc., tot supervisat per la treballadora social de la mateixa parròquia de Sant Joan d'Horta. També s'han embrancat a posar en marxa un pis d'inclusió social de quatre places, destinat a persones sense llar, per a estades de llarga durada, destinades a la recuperació i treball integral de la persona des dels aspectes social, familiar, educatiu i d'integració sociolaboral. També cultiven un hort comunitari.

El Caliu és un projecte conegut i estimat pel barri. Els cent vint voluntaris, la majoria homes i dones jubilats, la col·laboració dels botiguers i comerciants, la implicació

de les escoles de la zona que periòdicament organitzen col·lectes d'aliments i visites amb els alumnes al centre i les donacions continuades de molts veïns fan que els hortencs hagin fet seu aquest espai d'acolliment. No consten queixes ni reclamacions pel fet de tenir els caixers automàtics dels voltants més plens a la nit o per la corrua de gent que cada matí enfila el carrer Horta amunt per anar a esmorzar.

Joan Castro, antic sabater del barri ja jubilat, va anar un dia al Caliu a substituir un amic seu malalt i ara ja és el voluntari que coordina l'atenció dels divendres. Comencen a les 7 del matí, serveixen aliments entre les 8 i les 10 i en acabar fan una parada per esmorzar tots els voluntaris plegats abans de preparar les taules per al dinar. Aquests voluntaris, entre els quals hi ha també algunes persones condemnades judicialment a fer serveis per a la comunitat, reben formació a través de Càritas.

Francisco, de 62 anys, del barri veí del Carmel i coneixedor d'altres menjadors socials, resumeix amb poques paraules com se sent al Caliu: "Em tracten de p... mare i a més em donen *cariño*". ■

Caliu, espai d'acolliment és un menjador social situat al cor del barceloní barri d'Horta.

"Donar els aliments és l'excusa", ens diu una voluntària. El que volen és acompanyar i estimar els usuaris.

El Caliu funciona ininterrompudament els 365 dies de l'any

“TREBALLEM MOLT ENTRE ELS NOSTRES, PERÒ CAL SER ELEMENT TRANSFORMADOR CAP ENFORA”

Per **Montse Forcadell**
Imatges **MCPC**

Entrevista a Jaume Dantí, president del Moviment Cristià de Pobles i Comarques

On vam néixer

El nostre moviment d'Acció Catòlica té el seu origen lligat a un altre, la Joventut Agrícola Catòlica, que es va formar al voltant dels anys 60. D'aquest naixerà a l'inici dels 70 el Moviment Familiar Rural, que l'any 78 es convertirà en el que som ara: Moviment Cristià de Pobles i Comarques de Catalunya. El nostre referent continua sent el moviment de joves JARC, tot i que no passa pel millor moment. Els canvis de nom tenen una raó clara, hi ha pocs pagesos i més gent d'ofici i activitats diverses. L'àmbit de compromís no és

el treball com passa a l'ACO, sinó el poble o ciutat, sovint lligat a la parròquia. També estem implicats en polítiques ciutadanes i participant en el govern municipal com a regidors o alcaldes.

Com vam créixer

Als 80 cada vegada els militants es van fent més grans, calia rejuvenir-se i això va ser possible amb l'entrada de grups de la JARC a principis dels 90. Al 2000 el nombre de militants s'estabilitza i el repte altre cop és incorporar gent jove. Darrerament es creen grups nous de pares que porten els fills a catequesi. Hi ha esperança de futur amb aquests grups nous.

Quants som

Som uns dos-cents militants

reconeguts, és a dir, fent aportació econòmica, però hi ha d'altres grups que participen de les activitats i també persones sense grup que es consideren del nostre moviment.

On som

Ens distribuïm per aquestes diòcesis: Terrassa, Barcelona -tot i que només hi ha un grup-, Sant Feliu, Vic, Tarragona i Lleida. Els militants es troben sobretot a les comarques del Vallès Oriental, el Penedès, l'Anoia, el Bages, el Segrià i el Camp de Tarragona.

Com ens organitzem

Hi ha la Permanent Nacional, que, a més del president, la integren un representant de cadascuna de les comarques o diòcesis, i és on fem el

L'àmbit de compromís no és el treball com passa a l'ACO, sinó el poble o ciutat, sovint lligat a la parròquia i també a polítiques ciutadanes

seguiment del conjunt del moviment amb trobades cada dos mesos. A la Permanent plantejem també el tema del curs, la preparació del material a més d'altres aspectes. No tenim una estructura gaire gran, cosa que ens agrada perquè no se'ns fa feixuga.

Tenim una trobada general a l'any, la Jornada Nacional, a principis de maig, sense data fixa. Hi ha tres punts bàsics: l'assemblea, on es parla una mica de tot (canvis de càrrecs, suggeriments, estat de comptes...); les aportacions dels representants diocesans i comarcals i posterior diàleg per tancar el tema treballat durant el curs; i l'eucaristia de la tarda, punt culminant de tota la jornada.

També es fan trobades per comarques o diòcesis, un, dos

o tres cops a l'any, segons el nombre de militants.

Els grups, en general -tot i que se'ls aconsella-, no tenen consiliari fix o no en tenen cap. Tampoc hi ha la figura del responsable, encara que sovint hi ha la persona que en fa el paper, però no sempre la mateixa.

Internacionalment formem part de la FIMARC, Federació Internacional de Moviments d'Acció Rural Catòlica, i assistim a l'assemblea mundial.

Com treballem

Hi ha la comissió de *La Veu* (publicació del moviment, amb una freqüència de tres o quatre cops l'any), que el mes de setembre presenta els documents de treball de la prioritat del curs. El camí per fer-ho és la revisió de vida, amb el veure a ulls de Déu, la llum de l'Evangeli i els compromisos a què tot plegat ens porta.

I aquest curs...

El tema d'aquest curs és la família, entesa com a element d'arrelament i creixement de cada persona. Tots tenim unes arrels a la família i a l'entorn on creixem, el poble o ciutat, i això determinarà el nostre creixement personal i social.

Cap on anem

El repte principal és l'evangelització, perquè tenim el sentiment que treballem molt entre els nostres, però cal ser element transformador cap enfora. Hem de fer un pas més, el compromís qui més qui menys el té, el que ens costa és que sigui realment evangelitzador, no hem de deixar inhibida la nostra creença, hem de ser capaços de fer l'anunci. ■

"Hem de fer un pas més en l'evangelització. El compromís qui més qui menys el té, però, hem de ser capaços de fer l'anunci."

RAMON LLULL:

FOLL D'AMOR, INTEL·LECTUAL COMPROMÈS I LAIC AUTODIDACTE

Per **Francesc Tous**

És significatiu i reconfortant que set-cents anys abans de l'*Evangelii gaudium* del papa Francesc, Ramon Llull ja hagués assenyalat d'una manera transparent que al nucli de l'experiència creient hi ha l'alegria. El primer proverbi dels *Mil proverbis* exhorta el cristià a exultar de joia: "Que hom s'alegri, perquè Déu és i perquè Déu és tot bondat i plenitud". Llull havia viscut els primers anys de la seva vida sense temor de Déu i va patir la seva pròpia caiguda del cavall. Quan tenia una trentena d'anys, arran d'un seguit d'aparicions del Crist crucificat, Ramon va experimentar una radical transformació interior

////////////////////////////////////

Llull és un home compromès amb la gent del seu temps, és un místic i un foll amador de Déu.

i, esperonat per l'exemple de sant Francesc d'Assís, es va desposseir dels seus béns materials i va lliurar la seva vida al servei d'aquell que és "tot bondat i plenitud", d'aquell que és "tot goig i alegria" (*Llibre de contemplació*) i d'aquell de qui

ha rebut tot perdó i tota gràcia. Des d'aquest moment, Llull es converteix en un "foll d'amor", en una persona que és capaç de no negar res del que li exigeix l'amor de Déu i que es desentén absolutament de les opinions i les convencions humanes: "Anava l'amic per una ciutat com a foll, cantant son amat, i li demanaren les gents si havia perdut son seny. Respongué que son amat havia pres son voler e que ell li havia donat son enteniment; per això li era romàs tan solament la memòria, amb què recordava son amat" (*Llibre d'amic e amat*).

Des d'un punt de vista eclesial, un dels trets que singularitzen Llull i que actualment el converteixen en un mirall especialment rellevant per al conjunt del poble de Déu és la seva condició de laic eminentment autodidacte que no vacil·là en cap moment a l'hora de canalitzar les seves pròpies propostes evangelitzadores. Després del canvi de rumb que prengué la seva vida, Llull es va imposar un objectiu de gran abast: treballar infatigablement per la conversió universal dels infidels al cristianisme. Una de les eines que Ramon va creure que era imprescindible per assolir aquest ideal fou el desenvolupament d'un mètode de disputa que permetés demostrar que els dogmes de

la fe cristiana, especialment la trinitat i l'encarnació, eren necessàriament veritables. Segons el seu propi relat biogràfic, uns anys després de la conversió, Llull va tenir una nova experiència inefable. Va pujar a pregar a una muntanya i rebé per il·luminació divina l'Art, la realització concreta del mètode per demostrar els dogmes de la fe cristiana. Llull presentava l'Art com un "novell saber", una revelació particular que Déu li havia concedit i que

////////////////////////////////////
Llull va ser un laic eminentment autodidacte que va canalitzar les seves pròpies propostes evangelitzadores.

proporcionava als cristians una eina infal·lible per aconseguir que tota la humanitat cregués en Jesucrist. A partir de llavors, el perfeccionament, la divulgació i l'aplicació de l'Art a totes les disciplines del saber medieval es convertirà en el centre de la seva activitat intel·lectual i missionera. Llull no va parar de viatjar per tractar de convèncer papes, bisbes, religiosos de tots els ordes, mestres universitaris, teòlegs, reis i governants que calia augmentar els esforços per convertir els infidels i que calia difondre el seu mètode per aconseguir-ho.

Miniatura del *Breviculum*, manuscrit del s. xiv que conté una sèrie d'il·lustracions de la vida de Llull, amb una representació de la il·luminació.

Malgrat que Llull sempre fou molt conscient que l'èxit dels seus projectes requeria la participació dels poderosos, la seva acció missionera, que es vehiculà d'una forma especial a través de la paraula escrita, es va adreçar a tots els estaments de la societat, i molt en especial a les classes laiques. Una de les grans aportacions del beat és haver deixat una obra molt vasta i diversa, que inclou tractats teològics i filosòfics adreçats als intel·lectuals, però també tractats didàctics i catequètics, novel·les, enciclopèdies, poemes i reculls de narracions i proverbis, escrits sovint en català i concebuts especialment per a la formació del laicat. Llull és fill d'una època en plena transformació: les ciutats creixen sense parar, els laics cada cop tenen un paper més rellevant en la gestió dels afers públics i augmenten les

seves inquietuds intel·lectuals i espirituals, el món del treball i de la vida activa comença a ser valorat, fins al punt que a la *Doctrina pueril* Ramon aconsella al seu fill que aprengui algun ofici manual perquè no es mori de fam si algun dia passa necessitat. Llull és un home compromès amb la gent del seu temps, és un místic i un foll amador de Déu que no s'oblida en cap moment de la sort dels seus germans i que espera els seus coetanis a viure una fe viva, sense inèrcies i passivitats, i a no empetir-se davant les adversitats i les penalitats que implica el seguiment del Crist: "Amat, digué l'amic: —Dóna'm tan gran amor que, en tu amar, honrar i servir, no faci diferència entre riure i plorar, sojornar i treballar, car en altra manera no et podria molt amar" (*Arbre de filosofia d'amor*). ■

LES DUES ÀNIMES I TRES BRANQUES DE BICICLOT

Per **Ton Clapés**
Imatges: **Biciclot**

El 1986 un grup de joves que compartien sobretot la passió i la militància per la bicicleta van decidir fer un pas endavant i constituir-se com a entitat de promoció de la bici. L'aventura -fa trenta anys!- de voler-se guanyar la vida amb la bici, iniciada en un petit local taller del barri del Clot de Barcelona, s'ha convertit en tota una referència en aquest món i afronta amb il·lusió l'ambiciós projecte de futur de convertir una antiga fàbrica del barri del Poblenou, també de Barcelona, en l'anomenat Bici *hub*, un centre que agrupi diferents activitats en relació amb la bicicleta i que sigui el referent d'aquest mitjà de transport sostenible i lleuger a tota la ciutat.

Entre aquests dos extrems de la història han passat moltes coses sense que Biciclot hagi perdut els seus compromisos socials i mediambientals que emanen dels pioners de la bicicleta, quan pedalar era tota una declaració d'intencions a favor d'un món més sostenible i més net. "Som una empresa, però amb ideologia", defensen Xavi Prat i Montse Ramírez, dos dels vuit socis que té avui aquesta cooperativa d'economia solidària.

L'actual Biciclot té tres branques ben diferenciades, segons expliquen Ramírez i Prat. Per una banda, hi ha totes les activitats d'oci i educatives que fan al voltant de la bici, com portar aquest mitjà de transport a escoles i instituts; una segona branca, lligada també a l'oci, seria l'anomenat Espai Marítim, una botiga situada davant del mar a la platja de la Barceloneta on pots llogar bicis i des d'on també s'ofereixen cursos d'aprenentatge; i finalment, una tercera, englobada sota el nom de Rebiciclem, on trobem un taller de formació i mecànica d'autoreparació i també cursos de formació ocupacional i reinserció laboral, centrats en la reparació i manteniment de les bicis. "Tenim l'aula taller ocupada tot el dia", declaren orgullosos.

Aquests cursos són un cercle virtuós després que s'hagi aconseguit que les deixalleries i el dipòsit municipal de vehicles puguin donar a Biciclot bicis abandonades o llençades. D'aquí s'obté la matèria primera que servirà als participants en els cursos de reparació i manteniment. Els estralls de la crisi han fet que hagi canviat el perfil dels participants d'aquests cursos, i tot i que encara són majoritaris els

joves, hi ha homes de mitjana edat que confien en aquests cursos per tornar al mercat laboral a través de negocis propis de reparació de bicis. El servei municipal d'ús de bicicletes a Barcelona, el Bicing, i altres tallers i botigues i el mateix Biciclot són altres llocs on es col·loquen alguns dels participants en els cursos ocupacionals. Algunes de les bicicletes reparades són venudes també directament per Biciclot a través del seu web, www.biciclot.coop.

En 30 anys,
Biciclot s'ha
convertit en tota
una referència
en el món de la
bicicleta

Nous temps, noves realitats

Pel que fa a activitats, Biciclot ofereix cursos d'aprenentatge d'anar amb bici tant per a adults com per a nens. Puntualitzen que no es tracta només de mantenir l'equilibri

dignament sobre dues rodes sinó que les diverses metodologies existents t'han de portar primer a aprendre a anar amb bici, segon a saber-la conduir i tercer a poder circular compartint l'espai amb altres mitjans de transport i vianants.

Totes aquestes hores i metodologia esmerçades per ensenyar a anar amb bici a la gent han possibilitat també que actualment estiguin ensenyant a anar amb bici a nens amb diversitat funcional, col·laborant amb l'associació Aspanias.

Quan s'arriba en aquest tercer grau de poder circular, es pot participar a la tardor en el Bicibarris, sortides guiades que ens acosten a diferents realitats socials, culturals, històriques..., dels barris seguint un eix temàtic que es tria cada any. El 2015 van ser itineraris "per la memòria de les dones de la ciutat".

El Biciclot també es desplaça per fer conèixer el món de la bici i oferir formació. El seu objectiu prioritari són les escoles i instituts. Activitats educatives per tal de facilitar recursos bàsics als alumnes per a una bona circulació en medi urbà o natural, itineraris de descoberta, proves d'habilitat per aprendre a anar amb bici o millorar-ne les destreses, sessions per donar a conèixer millor la bicicleta, des de quins avantatges representa fins a com n'hem de fer el manteniment, són algunes de les propostes.

Educar per a l'ús de la via pública

En el fons l'oferta educativa és com el seu nom indica per educar els ciclistes des de

joves en el respecte a la resta d'usuaris de la via pública i evitar els problemes de convivència entre bicicletes, vianants i cotxes que actualment es viuen almenys a Barcelona.

////////////////////////////////////
**"Molta gent ha passat de la jungla del cotxe a la bicicleta i aplica maneres d'actuar semblants",
 Xavi Prat**

"Molta gent ha passat de la jungla del cotxe a la bicicleta i aplica maneres d'actuar semblants", argumenta Xavi Prat. El boom ciclista propiciat sobretot pel servei municipal Bicing ha abocat a la ciutat 120.000 ciclistes, més o menys ocasionals, que han arribat a aquest nou mitjà de transport, en general, sense l'opció ideològica i militant dels ciclistes pioners, molt més curosos a l'hora de circular.

l'educació és també informació; "els conductors no coneixen la normativa de la bici" i sovint aquest desconeixement genera incomprensió sobre què poden fer en un moment determinat els ciclistes, que no sempre han d'aplicar la lògica i les normes dels automòbils en circular.

Sembla que l'equip de govern actual de l'Ajuntament de Barcelona està ja posant fil a l'agulla, amb la preparació d'una campanya informativa per a tots els actors de la via pública. ▶

- ▶ Però no tot és només un problema de normes. Tampoc l'espai urbà en molts barris i ciutats és el més apropiat per a una bona convivència.

“Som una empresa, però amb ideologia”,
Xavi Prat i
Montse Ramírez,
socis de la
cooperativa

Xavi Prat aposta pel concepte, esdevingut projecte, del pedagog italià Francesco Tonucci de *La Ciutat del Nens*, que proposa que si els espais urbans fossin pensats des de la perspectiva dels infants, tots, siguem infants, joves o adults, ens en beneficiaríem de forma considerable i la bicicleta seria ben acollida. La pacificació de zones urbanes, on el cotxe pràcticament no hi tingui accés, i més transport públic anirien en aquesta direcció. ■

Biciclot fa conèixer el món de la bici i ofereix formació

SUBSCRIU-TE A SALILLUM

Busquem, amb humilitat, contribuir a il·luminar el món del treball i de la vida, amb la mirada que Jesús proposa: humanitzant i estimant, comproment-nos amb els pobres i les situacions que ens envolten.

Salillum existeix gràcies a la col·laboració desinteressada de diverses persones que s'ocupen de redactar i corregir textos, il·lustrar i fotografiar. Els costos corresponen a la impressió i enviament.

Rebràs dues revistes a l'any

Ajudaràs a anunciar Jesús en el món del treball

SUBSCRIPCIÓ ANUAL (2 NÚMEROS A L'ANY) / SUBSCRIU-TE JA

Per a enviaments de **més d'un exemplar** o a l'**estranger**, contacta amb nosaltres

Nom	FORMES DE PAGAMENT (tria una)	
Cognoms	☐ > Domiciliació bancària	
NIF	Nom del titular	
Adreça	Adreça del titular	
Població	Codi postal	Banc / Caixa
Telèfon	Mòbil	Localitat
Correu electrònic	Sucursal Carrer i número	
	Prego se serveixin pagar els rebuts que Acció Catòlica Obrera presenti al meu compte / llibreta	
	Reduïda 8€ any ☐	Real 10€ any ☐
	Real 10€ any ☐	Suport 15€ any ☐
	Envia aquesta sol·licitud a Acció Catòlica Obrera, C/ Tapioles 10 2n, 08004 Barcelona o escanejant-la per email a acocatalunya@gmail.com	
	Les dades personals que ens facilites seran incorporades a un fitxer de dades registrat a l'Agència Espanyola de Protecció de Dades, titularitat d'Acció Catòlica Obrera (ACO) i mantingut sota la seva responsabilitat per a enviament d'informació de l'ACO i ús administratiu i estadístic. Pots exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició dirigint-te a l'ACO, C/ Tapioles 10 2n, 08004 Barcelona, o acocatalunya@gmail.com , adjuntant fotocòpia del teu DNI o document identificatiu equivalent.	
	Si no vols rebre informació de l'ACO, marca la següent casella: ☐	
	☐ > Xec nominatiu	
	Xec nominatiu a nom d'Acció Catòlica Obrera	
	☐ > Ingrés via transferència	
	Si decideixes fer el teu abonament per transferència envia'ns una còpia de l'operació. Compte: Triodos Bank ES 75 1491 0001 2920 0698 4526	

«Con mi fotografía nunca he pretendido cambiar el mundo, sino hermanarlo.»

Extret del documental *La caja de cerillas* de David Airob, que mostra la trajectòria vital i professional de Joan Guerrero i que pot consultar-se per Internet a [Vimeo](#).

Joan Guerrero (Tarifa, 1940), fotògraf jubilat però no retirat, és una referència en la premsa de Barcelona després d'haver col·laborat amb diverses capçaleres. Ha realitzat reportatges a l'Amèrica Llatina i recentment ha publicat un llibre de fotografies a partir de la seva amistat amb Pere Casaldàliga. Aquesta foto prové de l'exposició «Gràcies!», una interpretació en imatges del *Cant espiritual* de Joan Maragall. La mostra estarà a la sala d'exposicions de l'Hotel Cisneros de l'Abadia de Montserrat a partir del 20 de maig.